اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

چهارشنبه • ۵ بهمن ۱۴۰۱ • ۳ رجب ۱۴۴۴ • ۲۵ ژانویه ۲۰۲۳ • سال پنجم • شماره ۱۰۱۰ • ۸صفحه • قیمت ۵۰۰۰ تومان

سولفات نیکل در مقابل فلز نیکل

سه ماه پس از فشار کوتاه‌مدت تاریخی در بورس فلزات لندن که نرخ نیکل از ۱۰۰ هزار دلار بر تن هم فراتر رفت، سیستم قیمت‌گذاری «LME» این بار با دو دعاوی حقوقی به کانون توجهات بازگشت. به گزارش فلزات‌آنلاین، سه ماه پس از فشار کوتاه‌مدت تاریخی در بورس فلزات لندن که نرخ نیکل از ۱۰۰ هزار دلار بر تن هم فراتر رفت، سیستم قیمت‌گذاری «LME» این بار با دو دعاوی...

۵

ایران به دنبال توسعه عناصر نادر خاکی

ایران در تلاش است تا با تدوین سند راهبردی، بهره‌برداری از ذخایر نادر خاکی را افزایش داده و سهم خوبی از بازارهای جهانی در این زمینه از آن خود کند. این در حالی که جنگ تجاری میان چین و امریکا نشان داد عناصر نادر خاکی می‌تواند سلاحی راهبردی برای مقابله با دشمن باشد. این در حالی است که دستیابی به این عناصر می‌تواند به توسعه هرچه بیشتر صنایع...

۳

گزارش «روزگارمعدن» از چشم‌انداز معدن در بودجه ۱۴۰۲

افق معدن روشن نیست

۴

عکس: روزگار معدن

سرمقاله

چالش مزمن فرسودگی خط تولید

۲

یادداشت‌ها

سند آمایش روی کاغذ نماند

۴

رشد شاخص درسایه افزایش تورم

۸

تیترهای روز

عارضه‌یابی نظام حکمرانی معدن

بخش معدن و صنایع معدنی یکی ازحوزه‌های مهم و اثرگذار در تولید و تجارت کشور محسوب می‌شود اما امروزه نظام حکمرانی در این بخش درگیر مشکلات پیچیده و بغرنجی شده است...

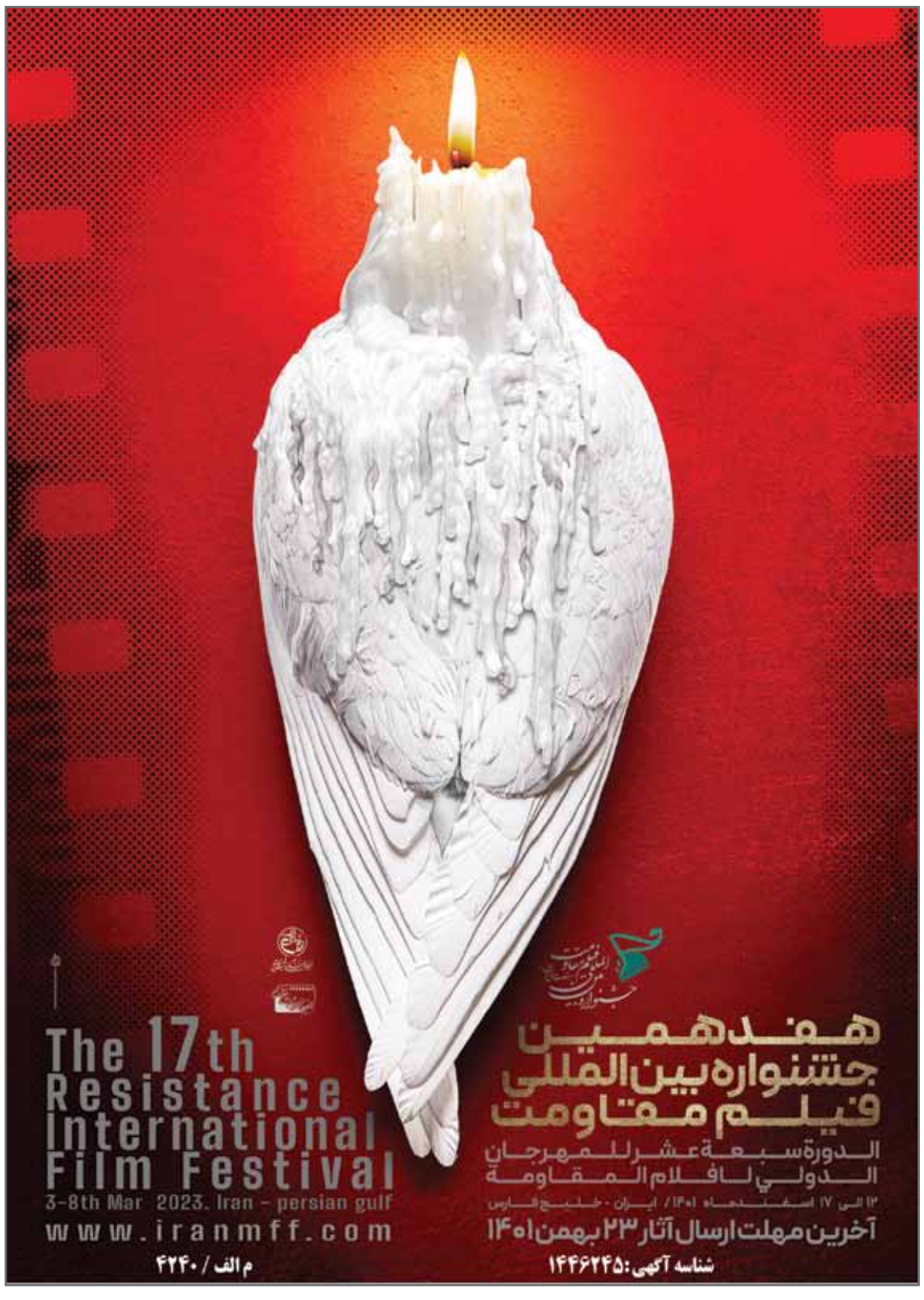
۲

کمر معدن‌داران زیر بار هزینه‌ها خم شد

۶

عملکرد دولت در بورس قابل قبول نیست

۸

نخستین و تنها روزنامه تخصصی حوزه معدن و صنایع معدنی

روزنامه روزگار معدن

rouzegaremadan.ir

روزگار معدن در کلیه امور محتوایی و بازرگانی، ظرفیت های فعال جذب می‌کند.

- درج آگهی های تبلیغاتی در کلیه های حوزه‌های فعال معدنی
- انتخاب به عنوان روزنامه رسمی
- جذب نمایندگان استانی در سراسر کشور
- تهیه گزارش و گفتگوهای تخصصی در حوزه معدن
- انتشار ویژه نامه های تخصصی

مدیر بازرگانی: محمود بندرچی

شماره دفتر: ۷ - ۰۲۱۸۸۳۴۶۴۵۵

شماره تماس مستقیم: ۰۹۱۲۱۱۷۶۹۳۰

info@madandaily

@madandaily

t.me/madandaily

سرمقاله

چالش مزمن فرسودگی خط تولید

آنوش رحام
فعال صنعت فولاد

نوسازی یا بازسازی ماشین‌آلات فرسوده خط تولید صنایع کشور با هدف کیفیت بخشی محصولات تولیدی، رقابت با بازارهای جهانی، کاهش ضایعات و هدررفت انرژی و بازار مطمئن فروش و کاهش بیکاری با حمایت‌های دولتی و مشارکت واحدها ضروری است.

خطوط تولید در صنایع مختلف معدنی و فلزی و فولادی از منظر کیفیت و انطباق با دانش و استانداردهای روز دنیا متفاوت هستند. برخی واحدهای صنعتی با خطوط تولید قدیمی فعالیت می‌کنند اما در همین حال، برخی صنایع از تجهیزات جدید برای تولید استفاده می‌کنند. با این وجود نمی‌توان منکر فرسودگی عمومی در روند تولید صنایع کشور شد. به بیان دیگر، سیاست سرمایه‌گذاری نوسازی بنگاه‌ها در کشور ما به اندازه کافی توسعه نیافته و با وجود اهمیت این سیاست، نوسازی و بازسازی بنگاه‌های اقتصادی به‌منظور رشد و ارتقای تولیدات داخلی چندان موفق نبوده است.

تولیدکنندگان در سال‌های اخیر با تحریم و محدودیت در تعاملات بین‌المللی روبه‌رو بوده‌اند. در چنین شرایطی، از یک‌سو بخشی از خطوط تولید و تجهیزات مورداستفاده در صنایع کشور فرسوده شده‌اند و از سوی دیگر، بسیاری از شرکت‌های تامین‌کننده تجهیزات خطوط تولید، به‌دلیل تحریم‌ها، دیگر به طرف ایرانی، خدمات ارائه نمی‌دهند. تحریم، نبود امکانی برای برقراری ارتباط مستقیم با منابع تامین تجهیزات، بی‌توجهی به کارآیی ماشین‌آلات، کمبود قطعات یدکی، افزایش سرمایه در گردش تعمیرات و تامین قطعات یدکی، تمرکز تولیدکنندگان به دریافت سودهای مقطعی بالا و همچنین سومدیریت‌ها، روند فرسودگی را در عملکرد صنایع گوناگون کشور تقویت کرده است.

همزمان هزینه واردات خطوط تولید، قطعات و تجهیزات موردنیاز تولید نیز در سال‌های اخیر افزایش یافته است. کما اینکه درحال‌حاضر و براساس قانون بودجه ۱۴۰۱، معافیت پرداخت حقوق ورودی ماشین‌آلات و تجهیزات تولید لغو شده است. بدون تردید این مصوبه مسیر سخت واردات خطوط تولید را دشوارتر از قبل می‌کند. به بیان دیگر، هزینه واردات را به‌شدت افزایش می‌دهد. مصوبه یادشده در شرایطی مانع نوسازی خطوط تولید صنایع می‌شود که سال‌ها تحریم و محدودیت در تعاملات بین‌المللی، ورود این تجهیزات را به خودی خود با چالش‌های جدی روبه‌رو کرده است. درواقع انتظار می‌رفت دولت ضمن تاکید بر ضرورت تامین تجهیزات موردنیاز صنعتگران، قوانینی را با هدف حمایت از صنایع داخلی وضع کند. کاهش ارزش پول ملی، سود بالای تسهیلات بانکی و همچنین سایر چالش‌های پیش‌روی صنایع خود مانع نوسازی صنایع می‌شوند. این شرایط در حالی بر تولیدکنندگان تحمیل می‌شود که اغلب کشورهای پیشرفته یا توسعه‌یافته با ارائه تسهیلات با بهره پایین، خرید تجهیزات تولید و راه‌اندازی صنایع را تسهیل می‌کنند و همزمان با ارائه معافیت‌های مالیاتی، خدمات ویژه‌ای را با هدف رونق تولید در اختیار صنایع قرار می‌دهند. با این وجود در کشور ما نه‌تنها هیچ‌کدام از مشوق‌های یادشده در اختیار تولیدکنندگان قرار نمی‌گیرد، بلکه هر روز شرایط کار برای صنعتگران دشوارتر از قبل می‌شود. در حال‌حاضر نیز معافیت حقوق ورودی تجهیزات و ماشین‌آلات که یکی از معدود حمایت‌های دولت برای راه‌اندازی کسب‌وکارهای جدید و شروع فعالیت تولیدی بود، حذف شده است.

بدون تردید بهره‌مندی از خطوط قدیمی یا فرسوده در روند تولید منجر به افزایش هزینه تمام‌شده و همچنین کاهش بهره‌وری می‌شود؛ بدین‌ترتیب از رقابت‌پذیری صنایع در بازار داخلی و جهانی کاسته می‌شود. در همین حال باید خاطرنشان کرد تجهیزات و فناوری‌های نوین به کاهش و بهره‌وری مصرف انرژی منتهی می‌شود؛ بنابراین بهره‌مندی از تجهیزات نوین و خطوط تولید به‌روز در موقعیت کنونی که کشور با محدودیت جدی انرژی روبه‌رو است، ضروری به‌نظر می‌رسد.

عکس: روزگار معدن

عارضه‌یابی نظام حکمرانی معدن

گروه معدن

بخش معدن و صنایع معدنی یکی از حوزه‌های مهم و اثرگذار در تولید و تجارت کشور محسوب می‌شود اما امروزه نظام حکمرانی در این بخش درگیر مشکلات پیچیده و بغرنجی شده است که ضرورت تحول در حکمرانی را بیش از پیش آشکار می‌کند. بر این اساس بررسی موضوع و توجه به شناخت مسائل و چالش‌های حکمرانی در حوزه معدن بسیار حائز اهمیت است و امری ضروری برای ایجاد تحول در این بخش به شمار می‌رود.

در گزارش امروز «روزگارمعدن» به عارضه‌یابی نظام حکمرانی معدن پرداختیم و تحلیل محمدرضا بهرامن و حسین سلاح ورزی، دو تن از صاحب‌نظران و فعالان حوزه معدن و تجارت را درباره «چالش‌های حکمرانی معدن در ایران» بازخوانی کردیم.

تغییر نگرش حکمرانی

رئیس خانه معدن ایران گفت: نظام حکمرانی اثرات نامطلوبی بر اقتصاد معدنی، معدنداری و صنایع معدنی گذاشته است. به گزارش آیروپکس، محمدرضا بهرامن در سخنان خود با اشاره به اینکه همیشه تصور بر این بوده است که معدندار منبع سرمایه‌ای است که به راحتی به دست آورده است گفت: برای تصحیح این نگرش چاره‌ای جز این نیست که مباحث معدنی کشور بادیگر نقاط دنیا مقایسه شود تا نگاه حکمرانان معدن تغییر کند.

▣ برنامه بلند مدت

محمدرضا بهرامن با تاکید بر شفاف سازی قوانین معدنی گفت: تصمیم‌سازی برای معادن در کوتاه مدت جواب نمی‌دهد و این تصمیم‌سازی‌ها باید دست کم براساس برنامه ریزی ۳۰ ساله باشد و بر مبنای آن پروانه بهره‌برداری صادر شود تا طرح‌های اقتصادی، موثر و کارا شوند و برنامه توسعه‌ای به شمار آیند. وی با تاکید بر شفافیت قوانین حکمرانی در صنایع معدنی و تصمیم‌سازی برای معدن و صنایع معدنی تصریح کرد: در سیاست‌ها و نظام حکمرانی عملا برنامه راهبردی دراز مدتی وجود ندارد و عدم شفافیت و بی‌برنامگی موجب صدمه جبران‌ناپذیر به صنعت معدنی کشور شده است.

جامعه‌شناسی معدنی

بهرامن با اشاره به مزایده اخیر معادن و صدور پروانه بهره‌برداری اظهار داشت: اجرای چنین سیاست‌هایی عملا به بخش معدن آسیب می‌رساند زیرا حاکمیت بدون توجه به اقتصاد معدنی، تصمیماتی اتخاذ می‌کند که حاشیه‌های فراوانی دارد و به این ترتیب بخش بزرگ معدنی کشور را دچار آسیب می‌کند.

رئیس خانه معدن با بیان اینکه دو کشور کانادا و آمریکا نقش حاکمیتی و نظارتی موثری بر معادن دارند، گفت: این دو کشور با پررنگ کردن نظام حاکمیتی و نظارتی خود بر معادن، کار سرمایه‌گذاران را تسهیل کرده‌اند و با اعمال شیوه صحیح، مانع آسیب اقتصادی و مالی سرمایه‌گذار در مسیر معدنداری شده و به نوعی جامعه‌شناسی معدنی انجام داده‌اند اما حکمرانی معدنی در ایران با اعمال سیاست‌های قهری و بدون توجه به سرمایه‌گذاری انجام می‌شود. بهرامن با بیان اینکه برنامه‌های معدنی باید دقیق و درازمدت باشد، افزود: مثلا طرح و برنامه کشور از امروز باید برای سال ۲۰۵۰ پی‌ریزی شود نه اینکه یکساله یا دوساله باشد و به این ترتیب اقتصاد معدنی می‌تواند نقش موثری در سیاست‌های معدنی کشور ایفا کند.

بوی خوش پول

حسین سلاح‌ورزی نایب رئیس اتاق ایران گفت: این روزها که فشار زنجیره تامین، قیمت‌ها را در بازار کامودیتی از چاه به ماه رسانده و بیش از هر زمان دیگری «بوی خوش پول» در فضای فعالیت‌های معدنی پیچیده؛ سیاستمداران و البته «ابن‌الوقت‌ها» در بخش خصوصی، فیل‌شان یاد «هندوستان معدن» کرده است و ذکر «معدن معدن» از لب‌هایشان جدا نمی‌شود.

به گزارش سایت اتاق ایران وی افزود: اما وجود اختلال‌ها و انقطاع‌های جدی در زنجیره ارزش فعالیت‌های معدنی کشور سبب شده است تا سرمایه‌گذاران مسئول و خبرگان متعهد این حوزه، هر روز بیش از پیش نسبت به آینده این فعالیت‌ها دچار تردید شوند.

سلاح ورزی در ادامه به برخی از مهم‌ترین اختلالات زنجیره ارزش فعالیت‌های معدنی، به شرح زیر، پرداخت.

▣ آشفتگی نظام تعیین بهره مالکانه

وی گفت: بخش معدن به واسطه مفهوم «بهره مالکانه» پیوندی جداناشدنی با حقوق و مالیه عمومی دارد. نبود ابزارها و مکانیزم‌های مالی و حقوقی کارآمد، قابل اتکا و شفاف برای تعریف و محاسبه و اخذ بهره مالکانه در حوزه فعالیت‌های معدنی کشور سبب شده است تا این موضوع تبدیل به کشمکشی تمام ناشدنی میان دولت و فعالان اقتصادی شود.

▣ عدم اتصال مؤثر به صنعت مالی

دومین اختلالی که سلاح ورزی به آن اشاره کرد عبارت است از عدم اتصال موثر بخش معدن به صنعت مالی. وی در این باره گفت: بخش معدن در اکثر نقاط جهان نیروی محرکه اصلی خود را از بازارهای مالی مستقیم و مشتقه کامودیتی می‌گیرد. ضعف بازارها و ابزارهای این حوزه در ایران، نگرانی فعالان اقتصادی از دخالت بی محابای دولت‌ها در این بازار و البته عدم اتصال این بازارها به شبکه بین المللی بازارهای مالی سبب شده تا فعالیت‌های معدنی در ایران از مهم‌ترین نیروی محرکه بالقوه خود محروم بماند.

▣ چالش فعالیت‌های اکتشافی

ضعف ابزارهای مالی و حقوقی برای توزیع و معامله کارآمد ریسک فعالیت‌های اکتشافی، موضوع دیگری بود که سلاح ورزی به آن اشاره کرد و گفت: هر فعالیت معدنی طبیعتا از اکتشاف آغاز می‌شود و این بخش یکی از پر ریسک‌ترین حلقه‌های زنجیره ارزش فعالیت معدنی است.

وی افزود: در فقدان ابزارهای مالی و حقوقی کارآمد برای توزیع و معامله این ریسک، طبیعتا کارایی و اثربخشی فعالیت‌های اکتشافی در کشور با مشکلات جدی مواجه است و به تبع آن افق روشنی پیش روی گسترش فعالیت‌های معدنی وجود ندارد.

▣ ضعف در خلق برند

نایب رئیس اتاق ایران گفت: هر چند محصولات معدنی وابستگی چندانی به برند ندارند؛ اما معاملات B2B سنگین در بالادست زنجیره ارزش که طبیعت ثانویه فعالیت معدنی محسوب می‌شود، سبب شده است تا موضوع «برند عرضه‌کننده» در این بخش دارای اهمیت و حساسیت بسیار شود.

به باور وی، شرایط تحریمی موجب شده است که فعالان اقتصادی حوزه معدن نه به صورت مستقل و نه در قالب تعریف مشارکت با برندهای چندملیتی امکان تقویت «برند عرضه کننده» برای فعالیت‌های خود را ندارند و بهای این ضعف و نقص را با ارزان‌فروشی محصولات و محرومیت از دسترسی به بخش‌های ارزشمند بازار می‌پردازند.

▣ ضعف دسترسی به فناوری کارآمد

سلاح ورزی معتقد است: در فعالیت‌های معدنی، «سود اقتصادی» وابستگی بسیار شدیدی به کارایی فرآیند تولید و عرضه دارد و موضوع اخیر نیز در گرو دسترسی به فناوری روزآمد و خدمات فنی با کیفیت است.

به گفته این کارشناس بهای سنگین ناکارایی در فعالیت‌های معدنی کشور، گاهی از جیب فعالان اقتصادی این حوزه و گاه از کیسه جمهور ملت و «بهره مالکانه» پرداخت شده و می‌شود و بخش معدن هم در حوزه فروش محصول با قیمت منصفانه وهم در حوزه استحصال سود اقتصادی با چالش‌های جدی مواجه است.

▣ بروز خطر ایجاد شکاف تکنولوژیک

سلاح ورزی گفت: بخش معدن در اقتصاد ایران با خطر ایجاد یک شکاف تکنولوژیک مواجه است که در دراز مدت می‌تواند حضور ایران در بازارهای معدنی را بلاموضوع کند.

سخن پایانی

به گفته فعالان و کارشناسان معدن در صورت حل مشکلات فوق و برطرف کردن این نواقص، حوزه معدن قطعا می‌تواند نقش بسیار ارزشمندی در توسعه کشور داشته باشد اما، با این زنجیره ارزش ابتر فعلی، تکرار حلوا حلوای «معدن» نه کام مردم را شیرین خواهد کرد و نه مذاق فعالان اقتصادی این حوزه را.

ایریسا، جزو ۵ شرکت برتر از نظر رشد سریع است

در همایش رتبه‌بندی شرکت‌های برتر ایران، ایریسا جزو ۵ شرکت از نظر رشد سریع بین صد شرکت چهارم قرار گرفت.

به گزارش ایراسین، ایریسا در همایش رتبه‌بندی شرکت‌های برتر ایران (imi۱۰۰)، جزء ۵ شرکت از نظر رشد سریع بین صد شرکت چهارم قرار گرفت. همچنین بنا بر اعلام ممیزان این شاخص رتبه‌بندی شاخص در کشور، شرکت بین‌المللی مهندسی سیستم‌ها و اتوماسیون (ایریسا) در سال ۱۴۰۰ رتبه ۳۳۰ را به خود اختصاص داده و در جمع ۵۰۰ شرکت برتر کشور قرار گرفت. این در حالی است که رتبه این شرکت در سال گذشته ۳۶۵ بوده و به خاطر ارتقاء تا رتبه ۳۳۰، جزء ۵ شرکت از نظر رشد سریع بین صد شرکت چهارم قرار گرفت. روش انتخاب شرکت‌های برتر از نظر رشد سریع حائز بودن ۳ شرط وجود اطلاعات شرکت بین اطلاعات ۳ سال اخیر imi۱۰۰، منفی نبودن رتبه فروش در سال گذشته و زیان‌ده نبودن شرکت است. شایان ذکر است در این رتبه‌بندی شرکت صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس رتبه اول، شرکت نفت خلیج‌فارس رتبه دوم، شرکت پالایش نفت بندرعباس در جایگاه سوم، فولاد مبارکه در جایگاه چهارم، شرکت سرمایه‌گذاری غدیر در رتبه پنجم، بانک ملت در رتبه ششم، گروه گسترش نفت و گاز پارسیان در رتبه هفتم، شرکت ایران خودرو در رتبه هشتم، بانک رفاه در جایگاه نهم و شرکت سرمایه‌گذاری پارس آریان در جایگاه دهم در بین ۵۰۰ شرکت برتر ایران قرار گرفتند.

تولید سالانه ۲۲۰ هزار تن شمش روی

رئیس انجمن سرب و روی ایران گفت: در کشور ۴۷۵هزار تن ظرفیت عملی و اجرایی برای تولید سرب و روی وجود دارد که حدودا سالی ۲۲۰ هزار تن شمش روی در ایران تولید می‌شود. به گزارش ایراسین، حسن حسینقلی گفت: ما به لحاظ سرب و روی حدودا مقام دوازدهم تا پانزدهم دنیا را داریم و تا آن حدی که الان شناخته شده است ذخایر بسیار خوبی وجود دارد. متاسفانه عمق شناسایی ما در بخش معدن بسیار پایین است یعنی در دنیا حدودا هزار و ۵۰۰ متر حفاری می‌کنند و ماده معدن را بالا می‌آورند و بعد از آزمایشات شروع به استخراج می‌کنند. وی افزود: ما در بخش اکتشاف بسیار ضعیف هستیم و حداکثر تا ۳۰۰متر بیشتر در ایران حفاری نمی‌شود. این ذخایر می‌شود گفت که ذخایر بسیار کمی است از آن ظرفیتی که در ایران وجود دارد در نتیجه این رتبه‌ای که اشاره کردیم با توجه به این است که ما شناسایی کامل نداریم و اکتشافاتمان کامل و قطعی نیست. رئیس انجمن سرب و روی ادامه داد: به لحاظ صنایع وابسته به سرب و روی می‌توان گفت که ما در صنایع خیلی جلوتر از معادنمان هستیم. در دنیا وقتی یک معدنی اکتشاف می‌شود متناسب با آن ماده معدنی هم تناژش و هم عیارش و نوع ماده معدنی آن می‌روند صنعت و کارخانه تعریف می‌کنند و بعد احداث می‌کنند. حسینقلی افزود: در گذشته معدن انگوران خاک میفروخت و به بعضی از واحدهای روی میداد و متعهد بود که خاک برخی واحدها را تامین کند که به مرور زمان این تعهد از بین رفت درحال‌حاضر معدن انگوران بیشتر از ۱۴ درصد فلز مورد تولید را الان تولید نمی‌کند که حدود ۴۷۵ هزار تن ظرفیت نصب شده کارخانجات روی ما است. یعنی خاک را می‌تواند از معدن انگوران تهیه کند، ولی متاسفانه از ترکیه و افریقا وارد می‌کنند و در آنجا فراوری می‌کنند و تولید شمش روی می‌کنند و این ۴۷۵ هزار تن ظرفیت عملی و اجرایی واقعی هستش، اما حدودا سالی ۲۲۰ هزار تن شمش روی در ایران تولید می‌شود. سال گذشته خیلی از واحدها ۳ ماه تابستان برق و ۳ ماه زمستان گاز نداشتند و الان هم خیلی از واحدها تعطیل هستند. حسینقلی تصریح کرد: از این ۲۲۰ هزار تن حدود ۳۵ هزار تن تا ۴۰ هزار تن در ایران مصرف می‌شود که مابقی آن باید صادر شود. یعنی این بخش یک بخش ارزآور است و می‌تواند یک فعالیت ارزآوری داشته باشد. بیشتر فلز رویی که تولید می‌شود به ترکیه صادر می‌شود. وی ادامه داد: ما در بخش روی ما اصلا بازیافت نداریم، چون اصلا ما هیچ فلز رویی را بازیافت نمی‌توانیم بکنیم، چون روی را میبرند گالوانیزه و از روی آن نمی‌شود این روی را جدا کرد. مگر اینکه ببرند در کوره‌های القایی و ضایعات آهن را که ذوب می‌کنند یک مقداری از این روی بخار می‌شود و یک مقداری از آن قابل استفاده می‌شود. حسینقلی با اشاره به اینکه در سال حدود ۱۰۰ هزار تن کنسانتره سرب تولید می‌شود افزود: حدودا ۶۰ هزار تن صادر می‌شود و حدود ۴۰ هزار تن هم در ایران مصرف می‌شود که مصرف کنسانتره سرب در شرکت ملی سرب و روی ایران است که از کنسانتره سرب در کل ۳۰ هزار تن شمش سرب تولید می‌شود که سرب استفاده شده در باتری هم از بازیافت باتری به‌دست می‌آید. رئیس انجمن سرب و روی افزود: از ۲ تا ۳سال گذشته ما شروع به صادرات باتری کردیم یک زمانی ما واردکننده باتری بودیم اکنون صادرکننده هستیم. در گذشته مقدار خیلی زیادی قراضه باتری از خارج کشور وارد می‌شد و با مشکلاتی که برای محیط‌زیست درست می‌کردند اینها را ذوب و صادر می‌کردند که خوشبختانه محیط‌زیست جلوی آنها را گرفته است.

افزایش ۱۰ درصدی تولید در فولاد بناب

مدیرعامل فولاد بناب گفت : فولاد صنعت بناب رشد ۱۰درصدی تولید را در ۹ ماه امسال داشته است. به گزارش ایراسین، محمد کشانی با اشاره به موانع و چالش‌های پیش آمده در امسال گفت: در امسال انواع چالش‌های و موانع مختلف پیش روی تولیدکنندگان فولاد قرار گرفت که مشکلاتی را به‌وجود آورد از جمله این موانع اعمال تعرفه عوارض صادراتی بود که در ماه‌های ابتدائی سال صادرات را با مشکل مواجه کرد، قیمت‌گذاری دستوری وتفاوت نرخ ارز در عرضه نیمائی و بازار رسمی، کمبود برق و درحال‌حاضر کمبود گاز چالش‌های جدی هستند که واحدهای تولیدی با آن دست و پنجه نرم می‌کنند.

مدیرعامل مجتمع فولاد صنعت بناب از افزایش تولید علی‌رغم موانع و مشکلات خبرداد و افزود: علی‌رغم مشکلات پیش آمده با تلاش و کوشش کارکنان متخصص و متعهد مجتمع و اصلاح روش‌ها و فرآیندهای لازم در ۹ ماهه امسال توانستیم در مقایسه با مدت زمان مشابه سال قبل افزایش ۱۰ درصدی در تولید را شاهد باشیم و به تبع آن افزایش فروش را تجربه کردیم که این میزان تولید همراه با ثبت رکوردهای جدید در خطوط تولید ذوب و نورد در مقایسه با چند سال اخیر بوده است.

عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تامین مواد اولیه را امری حائز اهمیت دانست و عنوان کرد: با توجه به توان تولید وظرفیت فولادی ایجاد شده در منطقه شمالغرب کشور و به ویژه در استان آذربایجان شرقی باید تمهیدات جدی در خصوص تامین مواد اولیه اندیشیده شود و به منظور جلوگیری از بحران‌های آتی در این زمینه نیازمند اقدامات اساسی جهت تامین و تخصیص منابع لازم است. شایان ذکر است که در ۹ ماهه امسال ۳۸۹ هزارتن مقاطع فولادی و آلیاژی، ۳۱۳ هزارتن در بخش ذوب و تولید شمش فولادی و در مجموع ۷۰۲ هزارتن تولید انجام شده است که رشد بیش از ۱۰ درصد در مدت زمان مشابه سال قبل را داشته‌ایم.

«روزگار معدن» گزارش می‌دهد

ایران به دنبال توسعه عناصر نادر خاکی

گروه معدن

ایران در تلاش است تا با تدوین سند راهبردی، بهره‌برداری از ذخایر نادر خاکی را افزایش داده و سهم خوبی از بازارهای جهانی در این زمینه از آن خود کند. این در حالی که جنگ تجاری میان چین و امریکا نشان داد عناصر نادر خاکی می‌تواند سلاحی راهبردی برای مقابله با دشمن باشد. این در حالی است که دستیابی به این عناصر می‌تواند به توسعه هرچه بیشتر صنایع استراتژیک کشور هم کمک کند.

به گزارش «روزگار معدن»، بازارهای جهانی در حوزه مواد معدنی در حال تغییر است و همین موضوع می‌تواند آینده معدنکاری را تغییر دهد. به عنوان مثال امروز تنها تولید شمش فولاد مزیت محسوب نمی‌شود بلکه کشورهای دنیا از جمله ایران به عنوان دهمین تولیدکننده فولاد جهان، باید به سمت تولید فولادهای خاص حرکت کرده تا ارزش‌افزوده بیشتری حاصل شود.

درواقع امروز تنها بهره‌برداری از ماده معدنی و چند مرحله فرآوری نمی‌تواند ارزش افزوده زیادی به همراه داشته باشد، این موضوع در صنایع معدنی هم دیده می‌شود. اما بخشی دیگر از بازار در پی اتفاقات سیاسی – اقتصادی با تغییراتی همراه شد که شاید مسیر معدنی ایران هم در این راستا تغییر کرد.

با شروع جنگ تجاری میان امریکا و چین، اقدامات این دو کشور در بخش مواد معدنی هم دیده می‌شد که توانست بر قیمت‌های جهانی هم اثرگذار باشد. البته جنگ میان روسیه و اوکراین هم از دیگر اتفاقاتی بود که توانست بازار کامودیتی را با واکنش همراه کند اما موضوع جنگ تجاری امریکا و چین با داستان روسیه و اکراین متفاوت بود و طرفین در تلاش بودند تا شرایط اقتصادی را برای رقیب خود سخت کنند.

در این بین یکی از موضوعاتی که چین توانست از آن استفاده کند، عناصر نادر خاکی بود. درواقع چین از این موضوع برای اعمال فشارهای بیشتر بر امریکا استفاده کرد. چین حدود ۸۰ درصد از این معادن را در اختیار دارد که سلاح راهبردی در مقابل امریکا محسوب می‌شد. این در حالی است که عناصر نادر خاکی به عنوان عناصر استراتژیک یاد می‌شوند و در صنایع های‌تک کاربرد بسیاری داشته و نرخ بالایی در بازارهای جهانی دارند. در نتیجه در اختیار داشتن این ذخایر یکی از فاکتورهای توسعه اقتصادی و در اختیار گرفتن بازارهای جهانی محسوب می‌شود.

این عناصر شامل «اسکاندیم»، «ایتریم»، «لانتانوم»، «سریم»، «پرازئودیمیم»، «نئودیمیم»، «پرومتیم»، «ساماریم»، «یوروپیم»، «گادولینیم»، «تربیم»، «دیسپروزیم»، «هولمیم»، «اربیم»، «تولیم»، «ایتربیم» و «لوتتیم» می‌شوند.

عکس: روزگار معدن

حال برتری چین در این موضوع در مقابل امریکا توانست به نفعش تمام شود. موضوعی که باعث نگرانی امریکا شد تا فعالیت‌های خود در این بخش را توسعه دهد. این مواد در بحث صنایع دفاعی امریکا نقش مهمی دارند و بخشی از واردات این کشور در حوزه صنایع دفاعی مربوط به عناصر نادر خاکی است. بر اساس گزارش سال ۲۰۱۳ کنگره امریکا، هر جنگنده چند ماموریتی اف-۳۵ امریکا به ۴۲۷ کیلوگرم خاک کمیاب و هر زیردریایی هسته‌ای این کشور از تراز ویرجینیا به ۴.۲ تن از این عناصر کمیاب نیاز دارد.

در نتیجه چین برای مقابله با امریکا بهترین ابزار را در اختیار داشت. البته در این بین امریکا برای تامین نیازهای خود در این حوزه به سمت توسعه همکاری‌های معدنی با ژاپن رفت. ژاپن تصمیم دارد تا سال ۲۰۲۵ سهم چین از واردات کانی‌های خاکی کمیاب را به کمتر از ۵۰ درصد برساند.

البته بیشترین معادن کمیاب زمین و کارخانجات فرآوری آن در چین وجود دارد و پکن با اختلاف فاحش در صدر کشورهای استخراج‌کننده این عناصر کمیاب است به گونه‌ای که درحال‌حاضر بیش از ۵۰ درصد ذخیره استخراج شده این عناصر نیز در اختیار چین است.

در نتیجه دستیابی به این مواد برای هر کشوری حائز اهمیت است و می‌تواند نقشی مهم در توسعه صنایع آن داشته باشد. ایران نیز به عنوان یکی از ۱۵ کشور معدنی دنیا دارای ذخایر ارزشمندی از عناصر نادر خاکی است که می‌تواند در توسعه صنایع دفاعی، پزشکی، هایتک و... بسیار حائزاهمیت است.

همین موضوع باعث شد تا شناسایی این ذخایر و بهره‌برداری از آنها در دستورکار سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی (ایمیدرو) قرار بگیرد و در نهایت در بهمن ماه سال ۹۸ پایلوت فرآوری و استحصال عناصر نادر خاکی به بهره‌برداری برسد.

با بهره‌برداری از این طرح، پروژه استحصال عناصر نادر خاکی در مقیاس نیمه صنعتی برای نخستین‌بار در البرز انجام شد که در این پروژه محصولات مختلفی ازجمله «اکسید تیتانیوم» را گرفته و عناصر نادر خاک را به صورت سبک و سنگین از هم جدا و به طور مجزا در مقیاس نیمه صنعتی تولید می‌کند.

اما رفته رفته این حوزه به کمک دولت و همچنین حضور بخش خصوصی توانمند و شرکت‌های دانش‌بنیان توسعه پیدا کرد و امروز در حالی که ۳ سال از بهره‌برداری طرح پایلوت آن می‌گذرد، ایمیدرو سند راهبردی ۱۳ عنصر استراتژیک شامل عناصر نادر خاکی را در دستورکار دارد تا بتواند علاوه بر تامین نیاز داخلی، در بازارهای جهانی نیز وارد رقابت شود.

در همین زمینه سعید پیرمرادی، مدیر صنایع معدنی ایمیدرو اظهار کرد: برنامه عملیاتی سند راهبردی ۱۳ عنصر استراتژیک تهیه شده و آماده ابلاغ است.

مدیر صنایع معدنی ایمیدرو تاکید کرد: تاکنون نقشه راه حیاتی و راهکارهای عبور از بحران‌های آن نداشته بودیم که دارای برنامه عملیات باشد. پیرمرادی یادآور شد: در مسیر پیش‌رو این سند، نه‌تنها بخش خصوصی حضور دارد که شرکت‌های دانش‌بنیان و سرمایه‌گذاران نیز مشارکت خواهند داشت. وی پیش‌بینی کرد: نتایج گام به گام سند مورد اشاره از سال آینده، نمایان می‌شود. در بررسی‌های انجام شده، ۱۳ماده معدنی شامل گرافیت، منگنز، فسفات، تیتانیوم، قلع، پتاس، سیلیس پرعیار، نیکل، لیتیوم، بور، وانادیوم، کبالت و نیز عناصر نادر خاکی تحلیل شد که با توجه به جایگاه آنها، در محصولات بالادستی، میانی و پایین‌دستی، گروه‌بندی شدند.

حسن صدیقی، مجری طرح عناصر نادر خاکی هم در این‌باره اظهار کرد: فعالیت‌های انجام شده در این حوزه‌ها با توجه به نیازهای کشور کافی نیست و بر همین مبنا، سالانه اقدام به واردات مواد معدنی می‌کنیم. به عنوان مثال، سالانه حدود ۷۲ میلیون دلار فسفات وارد می‌کنیم. صدیقی با بیان اینکه اجرای سند راهبردی مواد معدنی استراتژیک به ما کمک خواهد کرد تا از منابع موجود حداکثر استفاده را ببریم و واردات کمتری انجام دهیم، خاطرنشان کرد: براساس شناسایی نیاز بازار و تجارت بین‌المللی، رتبه‌بندی ۴۰ ماده معدنی را انجام شد و خروجی آن، ۱۳ ماده معدنی استراتژیک شد.

وی افزود: این سند کمک می‌کند تا برنامه‌ریزی بهتری در این حوزه داشته باشیم در ۳ حوزه، آموزش و پژوهش، توسعه فناوری و فعالیت‌های اجرایی اکتشاف و فراوری براساس اهداف توسعه سازمان، برنامه‌ریزی کردیم. چگونگی اجرایی نقشه راه، همه بخش‌های ایمیدرو حسب موارد مرتبط با این موضوع در تعامل هستند.

مجری طرح عناصر نادر خاکی با اشاره به اینکه ایمیدرو ۲ رسالت دارد، گفت: نخست، در زمینه محدوده‌های در اختیار است که شامل ۴بخش ظرفیت‌یابی اکتشاف، استحصال و فرآوری به عنوان محصول جانبی، مطالعات باطله‌ها و استفاده حداکثری و پژوهش‌های نظام‌مند و نیز ورود بخش خصوصی به زنجیره تامین است.

اما در این بین بخش خصوصی نیز فعالیت‌های خود را در حوزه عناصر نادرخاکی آغاز کرده که علاوه بر توسعه بخش معدن می‌تواند در جذب نقدینگی‌های سرگردان به بخش معدن نیز موثر باشد.

به عنوان مثال شرکت تجلی از زیرمجموعه‌های شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات برنامه ورود به عناصر نادر خاکی را در دستورکار دارد تا بتواند حضور خود در بخش معدن افزایش دهد.

درواقع دولت می‌تواند به کمک بخش خصوصی، نقشه راه تدوین شده را محقق کرده و در نهایت به رشد اقتصادی دست پیدا کند. آن چیزی که توسعه بخش معدن امروز به آن نیاز دارد، افزایش تعاملات میان بخش دولتی و خصوصی است تا بتوان از ذخایر موجود بهره‌برداری بیشتری داشت و به ارزش‌افزوده بیشتری دست پیدا کرد.

جنگ تجاری میان چین و امریکا شاید درس عبرتی برای بخش معدن باشد که می‌تواند در پی اعمال تحریم‌ها با شرایط سخت‌تری مواجه شود در نتیجه باید در بخش‌هایی که توجه کمتری به آن صورت گرفته، تمرکز کرده و مسیر را برای ورود سرمایه‌گذاران فراهم کرد.

بدون شک ثبات در قوانین می‌تواند یکی از مهم‌ترین اتفاقاتی باشد که سرمایه‌گذاران را تشویق به ورود به بخش معدن کند، حال با توجه به بازار جذاب عناصر نادر خاکی این موضوع می‌تواند بیشتر مورد استقبال قرار بگیرد.

تکلیف تنظیم بازار فولاد چه می‌شود؟

سخنگوی دولت خبرداد که لایحه‌ای به منظور تشکیل سازمان بازرگانی به تصویب رسیده است که تشکیل آن نیازمند تایید مجلس شورای اسلامی است.

به گزارش فولادبان، علی بهادری جهرمی در برنامه تلویزیونی «صف اول» در خصوص نظارت بر بازار گفت: علاوه بر اینکه ستاد تنظیم بازار با مدیریت معاون اول تشکیل شده است، مجلس طرحی با موضوع تشکیل وزارت بازرگانی در دستورکار داشت که دولت هم موافقت کرد، اما به سرانجام نرسید. لایحه‌ای در دولت به منظور ایجاد سازمان بازرگانی به تصویب رساندیم. این لایحه نهایی شده و با قید فوریت تقدیم مجلس خواهد شد.

وی افزود: مجموعه بازرگانی از وزارت صمت و جهاد کشاورزی و سایر دستگاه‌ها جدا و در سازمان بازرگانی مستقر خواهد شد و این چون تشکیل سازمان جدید است باید مورد موافقت مجلس قرار بگیرد.

به احتمال زیاد پس از تشکیل سازمان بازرگانی، تنظیم بازار فولاد هم به این سازمان واگذار خواهد شد؛ موضوعی که نگرانی فعالان فولادی را درپی خواهد داشت.

چندی قبل هم ادغام وزارتخانه‌های صمت و جهادکشاورزی و تشکیل وزارتخانه جدید مطرح شده بود که دولت و مجلس در نهایت در این خصوص به توافق نرسیدند.

در این راستا، دولت اوایل امسال در ابتدا با طرح تشکیل وزارت بازرگانی موافقت کرد. از جمله دلایل اعلام موافقت، تقویت و تجمیع ابزارهای نظارتی دولت بر بازار، کنترل مؤثرتر قیمت‌ها، تسهیل تجارت و رونق تجارت خارجی، سیاست‌گذاری واحد و چابکی در امور بازرگانی و حمایت جدی‌تر از مصرف‌کننده بود.

این گفته علی‌بهادری جهرمی، سخنگوی دولت بود که یکشنبه هفته گذشته در شبکه‌اجتماعی خود منتشر کرد. وزارت بازرگانی ۱۱سال پیش در دولت دهم با وزارت صنایع و معادن ادغام شد. در دولت گذشته یک‌بار موضوع تشکیل وزارت بازرگانی مطرح شد و دولت دوازدهم هم موافق آن بود اما طرح مجلس در شورای نگهبان ایراداتی داشت که دوباره به مجلس بازگشت و قرار شد پس از رفع ایرادات، دوباره راهی این شورا شود. ظاهرا این قانون در مجلس رفع ایراد شده و قرار است به شورای نگهبان ارسال شود. حالا دولت نظر خود را در این‌باره اعلام کرده که با انجام این‌کار موافق است.

وزارت بازرگانی، دوازدهم تیر سال ۱۳۹۰ با وزارت صنایع و معادن ایران ادغام شد و وزارت صمت (صنعت، معدن و تجارت) شکل گرفت؛ موضوعی که به گفته برخی کارشناسان اشتباه تلقی شد، به این دلیل که ۴ وزارتخانه صنایع سنگین، صنایع سبک، وزارت معادن و وزارت بازرگانی ادغام شد و وزارت صنعت، معدن و تجارت تشکیل شد. در دولت گذشته هم این موضوع توسط رئیس‌جمهور مطرح شد و خواستار احیای وزارت بازرگانی بود اما احیای آن به دولت دوازدهم نرسید.

لطف الله سیاهکلی، نماینده مجلس هم در گفت‌وگویی که همان زمان با فولادبان داشت، به موضوع تفکیک وزارت بازرگانی از صنعت و معدن پرداخته و گفته بود: وظیفه کنترل بازار و پشتیبانی از آن به عهده وزارت بازرگانی است و دست این وزارتخانه باید باز باشد. وی در مورد تنظیم بازار آهن و فولاد اظهارکرده بود: به دلیل اینکه خلاهای زیادی در حوزه توزیع فولاد وجود دارد بهتر است تنظیم بازار فولاد به وزارت بازرگانی سپرده شود.

صادرات، راهکاری برای تداوم تولید

یک عضو هیات‌مدیره انجمن نوردکاران گفت: صادرات راهکاری برای توسعه اقتصادی و صنعتی کشورها است؛ بر همین اساس تسهیل صادرات راهکاری برای بهبود عملکرد صنایع و به دنبال آن ارتقای وضعیت اقتصاد ایران است.

علی‌محمد ابویی مهریزی در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به نقش ۴ دهه اخیر صنعت فولاد ایران در توسعه کشور، گفت: این صنعت با تکیه‌بر ظرفیت‌های معدنی و انرژی شکل گرفته و توسعه یافته است. ظرفیت‌سازی انجام‌شده در این زنجیره به‌مراتب بالاتر از نیاز داخلی برآورد می‌شود، بنابراین صادرات تنها راه تداوم تولید و حفظ موقعیت‌های شغلی در زنجیره فولاد کشور است.

این فعال صنعت فولاد با بیان اینکه سال‌ها تحریم ایران از سوی سایر کشورها، خود مانعی بزرگ برای فروش فولاد و محصولات فولادی ایران در بازارهای جهانی به شمار می‌رود، گفت: با این وجود، فولادسازان کشور تلاش خود را به‌کار بسته‌اند تا حضوری موفق در این بازارها داشته باشند و سهمی از بازارهای بین‌المللی فولاد دنیا را از آن خود کنند. وی افزود: با توجه به چالش‌های ناشی از تحریم که عملکرد صنعتگران فولاد کشور را تحت‌تاثیر منفی قرار داده است، از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود امتیازاتی را در اختیار صنعتگران قرار دهند. به عنوان مثال، دولتمردان می‌توانند با ارائه راهکارهایی همچون معافیت مالیاتی صادرات، درصدد جبران این شرایط دشوار تحمیلی به صنایع برآیند.

ابویی تصریح کرد: باوجود مسائل یادشده، دولت نه‌تنها اقدام مثبتی را برای حمایت از صنایع و صادرات فولاد ترتیب نداده که با تصویب و وضع عوارض صادراتی، فروش محصولات تولیدشده در این زنجیره را با چالش‌های جدی روبه‌رو کرده است.

به عقیده ابویی، در طول سال‌های اخیر مقررات و مصوبات ناکارآمدی در حوزه صنایع معدنی، به‌ویژه برای فولادسازان کشور وضع شده، این در حالی است که حتی پس از لغو نیز باقی خواهد ماند. علاوه بر این، تغییر مداوم قوانین و مقررات، حتی امنیت سرمایه‌گذاری را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.

وی با اشاره به اینکه نبود تیم کارشناسی برای اتخاذ سیاست‌های تولیدی و بی‌توجهی به نظرات تولیدکنندگان چنین چالش‌هایی را ایجاد می‌کند، گفت: متاسفانه در روند سیاست‌گذاری‌ها، نظرات فعالان بخش خصوصی در مقایسه با تولیدکنندگان وابسته به دولت، در حاشیه قرار دارد؛ به‌این‌ترتیب باید اقرار کرد که تولید برای فعالان بخش خصوصی به‌مراتب دشوارتر است.

این عضو هیات‌مدیره انجمن نوردکاران در پایان خاطر نشان کرد: صادرات راهکاری برای تداوم تولید در زنجیره فولاد کشور است، چراکه میزان تولید در برخی از حلقه‌های این زنجیره به‌ویژه محصولات طویل فولادی، به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود.

بااین‌وجود، محدودیت‌های متعددی در مسیر صادرات فولادسازان کشور وجود دارد که روند فروش خارجی این محصولات را دشوار و هزینه‌بر می‌کند. از صادرات باید به‌عنوان راهکاری برای ارزآوری حداکثری برای کشور نام برده شود.

روی خط خبر

انتخاب گل‌گهر به عنوان شرکت «پیشرو»

در همایش رتبه‌بندی ۱۰۰ شرکت برتر ایران، شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر برای دومین سال پیاپی به عنوان شرکت «پیشرو» موفق به دریافت تندیس شد.

به گزارش ایراسین، در این همایش که با حضور قائم مقام وزارت صمت، رئیس هیات عامل ایمیدرو و جمعی از مدیران عامل و مدیران مطرح کشوری در سالن همایش‌های صداوسیما برگزار شد، شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر برای دومین سال پیاپی در رتبه‌بندی سال ۱۴۰۱ از بین ۱۰۰ شرکت برتر ایران (IMI ۱۰۰) به عنوان شرکت پیشرو انتخاب شد.

گفتنی است شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه گل‌گهر هم به عنوان یکی از زیرمجموعه‌های شرکت گل‌گهر، موفق شد برای پنجمین سال متوالی، «رتبه برتر از نظر رشد سریع» در میان ۵۰۰ شرکت برتر براساس آخرین رتبه‌بندی سازمان مدیریت صنعتی را کسب کند.

لازم به ذکر است در این رتبه‌بندی شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر از نظر میزان فروش در رتبه ۳۹ و شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در رتبه ۷۳ از بین ۱۰۰ شرکت برتر ایران قرار گرفتند.

بهره‌برداری از کارخانه تولید هیدارت ویژه تا اوایل سال آینده

مدیرعامل شرکت آلومینای ایران از بهره‌برداری کارخانه هیدارت ویژه تا اوایل سال آینده خبر داد.

به گزارش ایراسین، تورج زارع در نهمین همایش جایزه بهره‌وری معادن و صنایع معدنی، از بهره‌برداری از کارخانه تولید هیدارت ویژه به ظرفیت ۳۵۰۰ تن تا اوایل سال آینده خبرداد و افزود: تولید هیدارت ویژه دریچه‌ای برای تولید آلومینای مورد استفاده در صنایع شیمیایی است.

کاربرد در کابل‌سازی، پتروشیمی و نفت از دیگر موارد استفاده از هیدارت ویژه به شمار می‌رود.

زارع خاطرنشان کرد: بهره‌برداری از کارخانه شمش آلومینیوم، دستیابی به منابع قابل اتکای بوکسیت و کسب دانش فنی تولید با بوکسیت مدول ۳.۷ برخی از دستاوردهای این شرکت در سال‌های اخیر است.

وی تصریح کرد: در این شرکت تولید کربنات سدیم و کربنات کلسیم را در دست اجرا داریم. همچنین برنامه تولید آلومینا به روش سینترینگ نیز از دیگر برنامه‌های شرکت آلومینای ایران است که درحال‌حاضر مطالعات اولیه آن به پایان رسیده است.

به گفته وی، این پروژه با سرمایه‌گذاری یک میلیارد دلاری و ظرفیت تولید ۵۰۰هزار تنی، کشور را از واردات آلومینا بی‌نیاز خواهد کرد.

زارع گفت: احداث نیروگاه ۱۶۰مگاواتی، احداث نیروگاه خورشیدی و همچنین استفاده از پساب برای تامین آب مورد نیاز کارخانه برخی از اقدامات حوزه زیرساخت شرکت آلومینای ایران است.

شرکت آلومینای ایران در نهمین همایش جایزه بهره‌وری معادن و صنایع معدنی با کسب عنوان پیشتاز بهره‌وری موفق به دریافت تندیس برنزین شد.

یادداشت

سند آمایش روی کاغذ نماند

مهدی لطفی‌اصل
کارشناس و فعال معدن

رئیس‌جمهوری در مراسم دفاع از کلیات بودجه ۱۴۰۲ به موضوع آمایش سرزمین هم اشاره کرد و گفت: «تلاش شده است در بودجه ۱۴۰۲ سیاست‌های برنامه هفتم، سند آمایش سرزمین و سند تحول دولت موردتوجه قرار گیرد». اما آمایش سرزمین به چه معنایی است و چگونه می‌توان این نقص را جبران کرد؟

تعیین مختصات جغرافیایی و جمعیتی هر منطقه از نظر ظرفیت‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی به‌منظور ایجاد بستر مناسب برای برنامه‌ریزی در راستای توسعه اقتصادی موثر و پایدار آمایش سرزمین نامیده می‌شود و بر این اساس، در مرحله تهیه و تدوین قوانین، دستورالعمل‌ها و تعیین اولویت‌ها قرار دارد.

این سند تا امروز به‌شکل نهایی ارائه نشده و این نقص به‌ویژه در بخش معدن و صنایع مشکلاتی ایجاد کرده است. نخستین قدم برای رفع این کمبود برنامه‌ریزی دقیق و کاربردی برای گرد هم آوردن کلیه ارگان‌های دولتی و بخش‌های خصوصی است تا دور هم بنشینند و این سند بسیار حائزاهمیت را تهیه و تدوین کنند.

مسئولیت اجرای آمایش سرزمین در گام نخست برعهده سازمان برنامه و بودجه و متعاقب آن برحسب نوع فعالیت، برعهده ارگان‌های ذی‌ربط است. در بخش معادن و صنایع معدنی هم وزارت صمت و سازمان ایمیدرو مجری اصلی در راستای تهیه و تدوین سند مربوطه هستند. اجرایی کردن این سند در صورت نهایی شدن هم به‌شکل مشخص برعهده تمام بخش‌هایی است که به‌نوعی با معدن و صنایع معدنی سروکار دارند. در تهیه و تدوین سند آمایش سرزمین، برای بخش معدن و صنایع معدنی، باید در مرحله اول داده‌ها و اطلاعات مربوطه به مناطق جغرافیایی کشور با در نظر گرفتن ظرفیت‌های معدنی جمع‌آوری شود و سپس با تحلیل این اطلاعات و اولویت‌بندی‌های مربوطه تدوین و نهایی شود. جمع‌آوری اطلاعات مربوطه و تحلیل و آنالیز آنها یکی از راهبردهای اساسی در تهیه و تدوین سند آمایش سرزمین است.

اهمیت تدوین این سند برای معدن و صنایع معدنی کامل محرز و مشخص است، زیرا با در اختیار داشتن داده‌های این سند می‌توان اولویت‌های اجرای طرح‌های اقتصادی را با در نظر گرفتن تمامی جوانب از جمله حفاظت و صیانت از محیط‌زیست و زیست‌بوم طبیعی منطقه موردنظر اجرا کرد.

عمده‌ترین مشکلی که در بخش معدن و صنایع معدنی با آن روبه‌رو هستیم، رعایت شرایط زیست‌محیطی و حفاظت از منابع‌طبیعی است. بنابراین ویژگی اصلی و تاثیرگذار تهیه، تدوین و اجرایی کردن سند آمایش سرزمین، توجه به اولویت‌ها و همچنین در نظر گرفتن ضرورت‌ها و محدودیت و ممنوعیت‌های محیط‌زیستی و منابع طبیعی و کاهش عواقب ناخوشایند اجرای طرح‌های معدنی و صنایع معدنی است. برای مثال، در صورتی که مشخص شود، چندین محدوده فلزی در یک منطقه متمرکز است، به‌راحتی تشخیص داده می‌شود که این منطقه از ظرفیت لازم در راستای توسعه فعالیت‌های ایجاد زنجیره ارزش‌افزوده برخوردار است و عملیاتی کردن آنها توجیه اقتصادی دارد.

همچنین در طرح آمایش سرزمین، علاوه بر در نظر گرفتن ظرفیت‌های اقتصادی، ویژگی‌های جغرافیایی، تاریخی و محیط‌زیستی، ویژگی‌های منحصر به فرد مناطق گوناگون کشور مدنظر قرار گرفته است و در اجرای پروژه‌های اقتصادی، که در اینجا منظور بیشتر معدن و صنایع معدنی است، تمامی این نکات دخیل هستند و باید مورد توجه قرار گیرند.

این ویژگی، یکی از گزاره‌های مهم و موردنیاز در راستای رشد و توسعه اقتصاد پایدار است، زیرا توسعه اقتصاد پایدار، زمانی اتفاق می‌افتد که مبتنی بر برابری و توازن باشد و بتواند علایق گروه‌های مختلف مردم را در نسل حاضر و آتی در ۳ بعد اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی مدنظر قرار دهد.

بنابراین یکی از کارکردهای ویژه سند آمایش سرزمین، باید توجه ویژه به بحران‌های محیط‌زیستی و چاره‌جویی در راستای برطرف کردن آنها باشد و در نتیجه باید از اطلاعات و داده‌های جمع‌آوری‌شده برای تهیه و تدوین سند آمایش سرزمین برای معادن و صنایع معدنی در حوزه‌های دیگر از جمله منابع طبیعی، کشاورزی و محیط‌زیست هم بهره‌برداری کرد و همه آنها را مورداستفاده قرار داد.

عکس: روزگار معدن

گزارش «روزگار معدن» از چشم‌انداز معدن در بودجه ۱۴۰۲

افق معدن روشن نیست

گیتا جاودانی

معدن به‌عنوان یکی از بخش‌های استراتژیک اقتصادی، در جلسه دفاع از کلیات بودجه هم خودنمایی کرد. رئیس جمهوری در بخشی از سخنان خود اظهار کرد: «ارزش افزوده بخش معدن در ۶ فصل متوالی منفی ۷ دهم درصد بوده که اکنون مثبت شده است». علاوه بر این اشاره مستقیم، در حوزه اقتصاد موضوعات دیگری هم مطرح شد که پای بخش معدن را هم غیر مستقیم به میان کشید. از جمله تاکیدات مجدد رئیس جمهوری بر ضرورت توجه به سند آمایش سرزمین، افزایش تولید ماشین آلات سنگین، رشد سرمایه‌گذاری، دستیابی به رتبه هفتم در تولید فولاد، رشد تولید، کاهشی شدن تورم و افزایش در آمد مالیاتی و... بود. در گزارش امروز «روزگار معدن» از نادعلی اسماعیلی و سیامک حاج سیدجوادی پرسیدیم، با توجه به آنچه گفته شد، چشم‌انداز سال آینده معدن را چطور می‌بینند؟

سربارهای بخش معدن

نادعلی اسماعیلی ـ کارشناس و فعال معدن: بزرگ‌ترین چالش بخش معدن کم‌پولی است. در مرحله بعد، ماشین‌آلات فرسوده، مزاحمت‌های محلی، حقوق دولتی بالا و.... موارد یاد شده منجر به تعطیلی بیشتر معادن کوچک شده است.

بزرگان و مسئولان کشور معمولا نام معدن را زیاد به‌زبان می‌آورند چرا که اقتصاد کشور با کمک این بخش زنده و پویا مانده است و پیش می‌رود، اما در ازای حمایت از این بخش، چالش‌های فراوانی پیش روی این بخش قرار داده‌اند.

این در حالی است که معدن زمانی می‌تواند گرهی از کار کشور باز کند که از طرف دولت کمک دریافت کند، وام کم‌بهره در اختیارش قرار گیرد و اجازه داشته باشد ماشین‌آلات موردنیاز خود را تامین و مواد اولیه لازم برای فرآیند استحصال را وارد کند، اجازه دهد موادی که مصرف داخلی ندارد، صادر شود، اما همه این موانع در حال حاضر پیش‌روی معدن و موجب رکود این بخش شده است.

▣ سنگ پیش‌پای معدن

سال‌ها است که مسئولان می‌گویند ما روی بخش معدن حساب کرده‌ایم و بخش قابل توجهی از اقتصاد هم با تکیه بر درآمدهای حاصل از صادرات حوزه معدن می چرخد. اگر معدن نداشتیم، خیلی از کارهای‌مان فلج شده بود. در تمام این سال‌ها که تحریم بوده‌ایم و از دنیای بیرون به ما فشار می‌آورند، جور کشور را بخش معدن می‌کشد، اما از طرف دیگر، مسئولان، معارضان محلی و... عوامل دیگر سنگ پیش‌پای بخش معدن می‌اندازند.

برای کسی که در این حوزه سرمایه‌گذاری می‌کند و بولدوزر، بیل و ماشین‌آلات سنگین که در حال حاضر بسیار گرانقیمت شده‌اند، در معادن دوردست به کار می‌گیرد و برای تعدادی از افراد اشتغال ایجاد می‌کند و باید به آنها دستمزد بدهد، به‌طورقطع باید ارزش و احترام برای فعالیت وی قائل شد،زیرا این فرد به‌راحتی می‌تواند سرمایه خود را از این حوزه بیرون بکشد و در حوزه‌های سودآورتری وارد کند. الان با این همه مشکلات و گرانی، بخش معدن نمی‌تواند پیشرفت چندانی داشته باشد. برای اینکه رشدی در انتظار بخش معدن باشد، دولت باید چشم خود را روی مشکلات این بخش نبندد و تسهیلاتی در نظر بگیرد و مقدماتی فراهم کند تا سرمایه‌گذاران تشویق شوند و پا در گود معدن بگذارند.

▣ تولیدکننده یا چپاولگر

از طرف دیگر، باید ذهنیتی که نسبت به فعالان این حوزه وجود دارد، تصحیح شود. کسی که در این حوزه سرمایه‌گذاری می‌کند، سال‌ها انتظار می‌کشد و وقتی زمان برداشت نتیجه کار فرامی‌رسد، با اتهامات متعددی روبه‌رو می‌شود که به‌نظر من، این یکی از بزرگ‌ترین مشکلات بخش معدن است.

معدنکار در بخش حاکمیتی کشور به‌عنوان تولیدکننده شناخته نمی‌شود،بلکه او را به‌عنوان چپاولگر می‌شناسند.

الان به‌اندازه کافی حقوق دولتی افزایش پیدا کرده است و اگر در سال آینده هم این روند ادامه داشته باشد، معادن کوچک بیشتری تعطیل می‌شوند.

این در حالی است که برای هر فرد شاغل در این مجموعه‌ها هزینه‌های زیادی صرف می‌شود و نیروی کار ماهر بخش معدن هستند، اما با این سیاست، کلیتی به نام معدن تعطیل می‌شود و بیکاری بیشتر خواهد شد.

▣ افزایش ارزش‌افزوده

نمی‌دانم منظورشان از افزایش ارزش‌افزوده چیست؟ ارزش‌افزوده معدن زمانی مثبت می‌شود که دولت کمک کند، واحدهای فرآوری بیشتر شود، تا آخرین مراحل زنجیره ارزش پیش برویم و مجبور به خام‌فروشی نباشیم و آن موقع ارزش‌افزوده معدن بیشتر می‌شود و فرصت اشتغال بیشتری هم پدید می‌آید.

به‌نظر من که از دور دستی بر آتش دارم، در حال حاضر احساس می‌کنم بخش معدن آنقدر که باید، سرپا و شاداب نیست.

▣ در فرازوفرود آمایش

این موضوع مربوط به گذشته و در دولت نهم و دهم مطرح شده است، دولت بعد، موضوع نقشه‌راه را مطرح کرد، اما هیچ‌کدام گرهی از کار معدن باز نکرد و به‌گمان من، این موضوعات هیچ اثری در حال امروز بخش معدن ندارد.

نخستین دوره ریاست احمدی‌نژاد و روحانی،آمایش سرزمین یکی از مباحث مهمی بود که بی‌نتیجه ماند و الان هم به‌نظر من در حد حرف است. همه این حرف‌ها زمانی در بخش معدن به نتیجه مطلوب می‌رسد که موانع پیش‌روی این حوزه برداشته، مشکل تعارضات محلی حل و به معدنکار احترام گذاشته شود.

این حوزه در حال حاضر هم خود را اثبات کرده و هر جا که رفته موجب آبادانی آن منطقه شده است، اما در عوض بسیاری از موارد تعدادی از افراد مزاحمت ایجاد و کار را تعطیل و سرمایه‌گذار را وادار کرده‌اند که کار را رها کند و از منطقه برود.

▣ انتظار بخش معدن

انتظار ما این است که دولت موانعی را که تا به امروز ایجاد کرده است، بیشتر نکند و اجازه دهد که معدنکاران به‌نوعی تکلیف خود را با آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها روشن کنند و راهی برای عبور از این چالش‌ها بیابند.

چشم‌انداز آینده معدن

سیامک حاج سیدجوادی ـ کارشناس و فعال معدن: وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت، معدن را به‌چشم ملکی می‌بیند که می‌توان آن را اجاره داد و با درآمد آن گذران کرد، اما در مقابل، هیچ مسئولیتی در برابر رفع مشکلات و چالش‌های این بخش برعهده نمی‌گیرد. تنها اقدامی که انجام می‌دهد، این است که حقوق دولتی را زیاد و زیادتر کند و به‌این‌ترتیب سرمایه‌گذار هم کرکره معدن را پایین می‌کشد و دنبال کار دیگری می‌رود.

اعداد و ارقامی هم که برای حقوق دولتی در نظر گرفته می‌شود، کارشناسی نیست و توازن و تناسب ندارد. به‌عبارت‌دیگر، حقوق دولتی برخی معادن آن‌قدر کم است که اصلا به‌حساب نمی‌آید و برخی دیگر از معادن در حدی است که معدندار عطای کار را به لقای آن می‌بخشد. به‌همین دلیل بسیاری از معادن از کار بازمانده و دچار رکود یا تعطیلی شده‌اند.

▣ عوامل رکود و تعطیلی

گاهی آمارهای رسمی که به‌دست ما نمی‌رسد، اما آمارهای غیررسمی نشان می‌دهد، از ۲۱۰۰ معدنی که پروانه استخراج در بخش سنگ گرفته‌اند، تا ۳ سال پیش، چیزی حدود ۱۱۰۰ معدن فعال بود، اما امروز این تعداد به ۸۰۰ معدن رسیده است. به‌عبارت‌دیگر، ۳۰۰ معدن از ادامه کار بازمانده‌اند که دلیل این توقف چند عامل است که مهم‌ترین آنها در بخش معادن غیرفلزی موضوع حقوق دولتی است.

مشکل بزرگ دیگر در بخش معدن کمبود ماشین‌آلات سنگین است. با تمام تلاش‌هایی که در چند وقت اخیر انجام گرفته است و تلاش وزارت صمت برای اعطای مجوز واردات، می‌توان به‌جرات گفت حتی یک‌صدم از نیاز این بخش برطرف نشده است. در حال حاضر نیاز بازار بیش از ۱۵ تا ۲۰ هزار ماشین سنگین است و تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل.

از طرف دیگر، هزینه‌های تعمیر و نگهداری ماشین‌آلات معدنی ۳ تا ۴ برابر هزینه رقبا در بازارهای جهانی است که همه این هزینه‌ها از جیب معدندار می‌رود و هیچ حمایتی هم نمی‌شود. علاوه بر این، مشکلاتی را که معدنداران با معارضان محلی دارند، باید به این چالش‌ها اضافه کرد. این تعارضات گاه این‌قدر حاد می‌شود که بسیاری از معادن ناچار تن به تعطیلی می‌دهند. مشکلات اقتصادی هم که کل کشور را تحت‌تاثیر قرار داده، خواه‌ناخواه دامن معدن را هم گرفته و کار به‌جایی رسیده است که در عمل فعالیت معادن توجیه اقتصادی ندارد، اما وزارتخانه هم هیچ اهمیتی به این مشکلات نمی‌دهد. موضوع دیگری که باید موردبررسی قرار گیرد، موضوع واگذاری‌ها است. چند وقت پیش، محتشمی‌پور در مصاحبه‌ای تلویزیونی اعلام کرد، ۵ هزار معدن را به‌مزایده می‌گذاریم و به‌تازگی اعلام شده، چیزی حدود ۱۵۰۰ معدن واگذار شده است و پیش‌بینی کرده‌اند حدود ۱۰۰۰ معدن دیگر هم واگذار شود؛ یعنی چیزی حدود نیمی از این معادن واگذار می‌شود، اما اینها همان معادنی هستند که به‌واسطه مشکلات ریزودرشتی، که به برخی از آنها اشاره شد، به تعطیلی کشیده شده‌اند. نکته اینجا است که مشکلات این معادن همچنان لاینحل باقی مانده است، بنابراین دوباره تعدادی وارد این چرخه و درگیر موضوعات و مشکلات قبلی می‌شوند و بدون آنکه به نتیجه مطلوبی برسند، کار را رها می‌کنند. آیا وزارتخانه مشکلات معادن فعالی را که رو به تعطیلی هستند، حل کرده است؟ پاسخ منفی است. آیا علت تعطیلی معادنی را که به مزایده گذاشته است، بررسی کرده است؟ باز هم پاسخ منفی است. به‌نظر من، این رویه اصلا پاسخگو نیست و آینده صنایع و معادن غیرفلزی از جمله سنگ و مصالح ساختمانی اصلا روشن نیست.

▣ افزایش سرمایه‌گذاری

افزایش سرمایه‌گذاری، که در جلسه مجلس شورای اسلامی از سوی رئیس جمهوری به آن اشاره شد، درباره حوزه معدن صدق نمی‌کند. در این مدت، در رسانه‌ها بارها به موضوع فرار سرمایه از کشور اشاره شده است. چالش بزرگ دیگری که به‌وجود آمده، این است که امروز برخی از تجار و بازرگانان هم در حال مهاجرت هستند و سرمایه خود را از کشور خارج می‌کنند.

این ضربه به‌مراتب بزرگ‌تری برای اقتصاد است، چون بازرگان است که صادرات را به‌جریان می‌اندازد و اگر این بخش، سرمایه خود را از چرخه خارج کند، پل تجاری و صادراتی ایران به کشورهای دیگر از بین می‌رود که همه این مشکلات ناشی از بی‌تدبیری و خودتحریمی است. به‌عنوان نمونه، ببینید ابتدای سال، ما با بخش فولاد چه کردیم. تامین‌کننده اصلی فولاد دنیا کشور روسیه است و درست زمانی که روسیه به‌واسطه جنگ با اوکراین تحریم و در بازارهای بین‌المللی با مشکل مواجه شده بود، فرصتی طلایی برای ایران به‌وجود آمد تا وارد بازار شویم. در آن زمان به‌دلیل تقاضای بالای بازار فولاد، می‌توانستیم تولیدات فلزی و آهنی خود را به‌خوبی در بازار ارائه دهیم، اما به‌طوردقیق در همان زمان، وزارتخانه برای صادرات تعرفه گذاشت و جلوی صادرات را گرفت. این کار ضربه بزرگی به صادرات صنعت فولاد وارد آورد که دیگر نمی‌توان آن را جبران کرد. بازرگانی که با زحمت بسیار بازار هدف را شناسایی و مشتری پیدا کرده است و می‌تواند نیاز آن را تامین کند، به‌طور ناگهانی از ادامه فعالیت منع می‌شود و جلوی صادراتش را می‌گیرند. روشن است که خریدار برای او صبر نمی‌کند و نیاز خود را از نقاط دیگر دنیا تامین می‌کند و به‌این‌ترتیب بازار از دست می‌رود و دیگر به‌راحتی نمی‌شود، دوباره خریداران را بازگرداند. جالب اینجا است که بعد از مدت زمانی کوتاه، روسیه دوباره برگشت و با بازارشکنی یا دامپینگ مجدد بازار را در دست خود گرفت. اما کشور ما درست در زمانی که می‌توانست بازار آهن دنیا را به‌دست بگیرد با خودتحریمی روبه‌رو شد و با ممنوعیت صادرات مشکلات بعدی شد و الان دیگر نمی‌توانیم با قیمت‌های روسیه رقابت کنیم.

سخن پایانی

کارشناسان حوزه معدن به‌اتفاق معتقدند در بخش تولید معدن موارد هزینه‌بر زیادی وجود دارد. برای مثال خدمات نیروی انسانی، فنی و مهندسی، حقوق دولتی، مالیات، مالیات بر ارزش‌افزوده، مسئولیت‌های اجتماعی و... وقتی همه این موارد روی معادن بارگذاری شد، ازیک‌طرف، هزینه تولید افزایش یافته است و از طرف دیگر، باعث می‌شود که سرمایه‌گذاری در بخش معدن نسبت به سایر سرمایه‌گذاری‌ها ارجحیت نداشته باشد.

اگر این اتفاق بیفتد و سرمایه‌گذاری در معدن هم‌ردیف سرمایه‌گذاری در بورس، بانک، مسکن و... باشد، سرمایه‌گذار ترجیح می‌دهد که حوزه‌ای را انتخاب کند که مخاطره کمتری داشته باشد.

رونمایی از اطلاعات پهنه‌های جدید معدنی

رونمایی از اطلاعات پهنه‌های جدید معدنی از سوی دستگاه‌های ذی ربط، یکی از اهدافی است که در سومین کنفرانس تخصصی استیل پرایس دنبال می‌شود.

به گزارش ایراسین، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی ایران، یک سری اطلاعات اکتشافی پهنه‌ها را در اختیار دارند که تاکنون منتشر نکرده‌اند.

سومین کنفرانس تخصصی استیل پرایس، نهم اسفندماه امسال به میزبانی هتل المپیک تهران برگزار می‌شود، یکی از اهداف این کنفرانس، رونمایی از این پهنه‌ها و اطلاعات است تا در اختیار فعالان بخش معدن و صنایع معدنی قرار بگیرد.

پیش از این مطالعات طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشافات ذخایر معدنی در خراسان جنوبی از مهر ماه سال ۱۴۰۰ در استان خراسان جنوبی آغاز شد و مهر ماه

سال ۱۴۰۱ به پایان رسید که خروجی این طرح در این استان شامل ۲۰ عنوان نقشه و در مجموع ۶۰ برگ در سه لایه مطالعاتی زمین‌شناسی، زمین‌شناسی اقتصادی و زمین‌شناسی ژئوشیمیایی تهیه شد و دستاوردهای آن در خراسان‌جنوبی در قالب نقشه‌ها و گزارش‌های منتشر شده است.

لازم به ذکر است؛ طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشافات ذخایر معدنی کشور، توسعه مناطق کم‌برخوردار و در راستای رونق بخش معدن، تولید اشتغال مولد با نگرش ویژه بر نیروی انسانی بومی، آمایش سرزمین در قالب کشف ذخایر جدید معدنی، افزایش بازدهی و کاهش موثر زمین تبدیل کانسار به معدن، تربیت نیروی انسانی متخصص بخش معدن (زمین‌شناسی و اکتشاف) در مناطق هدف پروژه تحول و ایجاد تحرک در بخش خصوصی (جامعه مهندسان مشاور) در حوزه زمین‌شناسی، اکتشاف و آزمایشگاه‌های علوم زمین از طریق برون‌سپاری فعالیت‌ها را به عنوان اهداف مورد نظر در دستور کار خود دارد.

این طرح با بهره‌گیری از همه ظرفیت‌ها و با مشارکت تمامی مولفه‌های دولتی بخش معدن شامل سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و همچنین معاونت معدنی و فرآوری وزارت صمت انجام می‌شود و این بخش‌ها در تامین منابع و اجرای این طرح با یکدیگر همکاری خواهند کرد.

برپایه این گزارش، این دوره از کنفرانس تخصصی استیل پرایس نهم اسفندماه (۲۳ فوریه ۲۰۲۳) با عنوان «اکتشاف ذخایر معدنی؛ فرصت‌ها و چالش‌ها» برگزار می‌شود.

همچنین در این کنفرانس تخصصی استیل پرایس، نمایشگاه جانبی برای ارائه دستاوردها، محصولات، خدمات و... شرکت‌ها برپا می‌شود.

سولفات نیکل در مقابل فلز نیکل

گروه معدن

سه ماه پس از فشار کوتاه‌مدت تاریخی در بورس فلزات لندن که نرخ نیکل از ۱۰۰ هزار دلار بر تن هم فراتر رفت، سیستم قیمت‌گذاری «LME» این بار با دو دعاوی حقوقی به کانون توجهات بازگشت که یکی از آنها شکایت و دیگری لغو عضویت به دلیل این اوضاع نابسامان بود. بسیاری از معامله‌گران این بازار به صراحت نگرانی خود را از شرایط موجود ابراز کردند و با کاهش سرمایه‌گذاری در صندوق‌های پوشش ریسک و تجارت‌خانه‌ها، منجر به کاهش موقعیت‌های خرید و فروش نیکل و به طور کامل عقب‌نشینی آن شدند. تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان سولفات نیکل به صورت سنتی به قراردادهای نیکل متکی هستند تا مانع از پوشش ریسک قیمتی در بازار فیزیکی شوند. آیا تمایلی برای جدا شدن از سنت و جست‌وجو برای راهی جایگزین وجود دارد؟

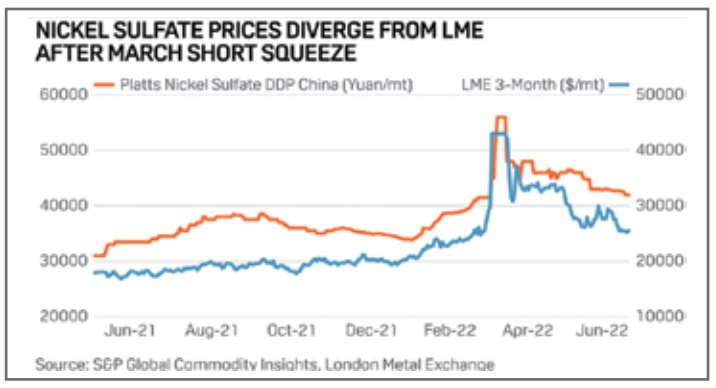
■ بی تاثیری عرضه و تقاضای سولفات در «LME»

سولفات نیکل، یکی از کلیدی‌ترین مواد خام اولیه است که در تولید باتری‌های نیکل- کبالت- منگنز «NCM» به‌کار برده می‌شود و اصلی‌ترین مواد خام در تولید سولفات نیکل، شامل مخلوط رسوب هیدروکسید «MHP»، بریکت/پودر نیکل یا مات نیکل می‌شوند. به هر حال، بریکت نیکل یکی از معدود محصولات قابل عرضه در بورس فلزات لندن است که به دلیل نرخ بالای فلزات، در بین پالایشگاه‌ها و تولیدکنندگان پیش‌ماده‌های چینی، قدرت خود را از دست داده است. برخی از شرکت‌ها پیش‌بینی می‌کنند که این محصولات به نفع محصولاتی مینی مانند «MHP» و مات کنار گذاشته خواهندشد. به نقل از شرکت‌هایی در بازار، به دلیل غیرقابل عرضه بودن این محصولات مینی در «LME» و «SHFE»، قیمت‌های نیکل تا به امروز از عرضه‌های حجیم اخیر معادن اندونزی، بازتابی نداشته است. یک تحلیلگر چینی گفت: بازار از قیمت‌های جاری که از شرایط بازار بخش باتری بازتابی ندارد، آگاه بوده و قیمت‌گذاری نیکل دردسری بزرگ برای همه است و مباحثه‌های بیشتری را می‌طلبد.

■ تداوم ریسک‌های فراوان

با تعلیق و توقف معاملات نیکل به مدت هشت روز از تاریخ هشتم مارس ۲۰۲۲، نقدینگی در بورس فلزات لندن شاهد ضربه‌ای بزرگ بود. در حالی که از آن زمان، نرخ نیکل به کمتر از ۳۰ هزار دلار در هر تن سقوط کرد و میانگین حجم معاملات روزانه آن در «LME» به روند نزولی خود ادامه داد تا در ماه می‌با ۳۵ درصد کاهش، به بیش از ۴۰ هزار تن برسد. یک تولیدکننده سولفات نیکل اروپایی اذعان کرد: بازار هنوز تحت تاثیر اختلال ناشی از تعلیق معاملات در بورس فلزات لندن است و امروز، قرارداد معاملات در این تالار عظیم صنعتی مثل قبل از این رویداد نیست. یک تولیدکننده خودرو اروپایی نیز مطرح کرد: از زمان ایجاد اختلالات در «LME»، آنها درباره نرخ نیکل هشیار و محتاط بوده‌اند. وی همچنین در ادامه صحبت‌های خود اذعان کرد: ما به دنبال پیوند قراردادها به یک شاخص نرخ برای نیکل خواهیم بود. تولیدکنندگان قطعات اصلی اتومبیل، خواهان معاملات بلندمدت با نرخ ثابت هستند اما ریسک‌های مرتبط با این موضوع را می‌دانیم. فروشندگان همیشه راهی برای پاره کردن قرارداد در صورت بالا رفتن نرخ فیزیکی، پیدا خواهند کرد و شاهد این موضوع در سایر مواد اولیه خام بوده‌ایم. اگرچه معامله‌گران سنتی در بازار چین با اشاره به «SHFE» در بازار داخلی، به دلیل واردکننده خالص بودن چین، آربیتراژ «LME-SHFE» به عنوان یک چالش قابل توجه باقی مانده است. یک تاجر اروپایی تصریح کرد: کمی بعد از تعلیق ایجاد شده در بورس فلزات لندن، درخواست‌های زیادی از طرف مصرف‌کنندگان چینی مبنی بر تغییر به نرخ «SHFE» دریافت کردیم اما به دلیل نداشتن موقعیتی در «SHFE» آنها را نادیده گرفتیم؛ چراکه مانع از پوشش دادن ریسک‌های مجموعه می‌شد. برخی از شرکت‌های چینی همچنین به این موضوع اشاره کرده‌اند که مانند «LME»، بورس «SHFE» فقط اجازه معامله فلز نیکل را دارد اما این مسئله منجر به تشابه روند قیمتی در این دو بازار نشده است. برخلاف سایر مواد اولیه باتری همچون لیتیوم و کبالت، نیکل به دلیل نبودن در لیست اولویت تقاضای جهانی، منحصربه‌فرد است. حدود ۷۰ درصد از کل نیکل تولیدی جهان در بخش فولاد زنگ‌نزن مصرف می‌شود؛ در حالی که سهم باتری از نیکل تولید شده به طور متوسط ۵ درصد است.

موسسه S&P Global Market Intelligence» پیش‌بینی کرده‌است که توسعه ظرفیت فولاد زنگ‌نزن در چین و اندونزی، منجر به جهش سالانه مصرف نیکل استخراج شده از منابع معدنی می‌شود. با این‌حال، رشد آتی در تقاضای نیکل تا حد زیادی در بخش باتری‌ها صورت خواهد گرفت؛ به طوری که این موسسه پیش‌بینی کرده است که بازار در سال ۲۰۲۶ به سمت کسری عرضه سوق خواهد یافت. بسیاری از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان نهایی در بازار پیش‌بینی کرده‌اند که تقاضای نیکل در بخش باتری به طور قابل توجهی سرعت خواهد گرفت و برخی آن را نزدیک به ۳۵ درصد از کل تقاضا تا سال ۲۰۳۰ می‌بینند.

■ قراردادها و مکانیسم قیمت‌گذاری جدید

با وجود وقفه و اختلال در بورس، برخی از شرکت‌های فعال در بازار گفته‌اند که هنوز تغییری در قیمت‌های ایده‌آل مربوط به «LME» برای نرخ «MHP» که هنوز محبوب‌ترین ماده اولیه خام برای پالایشگاه‌های سولفات نیکل هست را مشاهده نکرده‌اند. نیکل پرداختنی برای «MHP»، طی سه ماه گذشته از ۹۰ درصد به حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد کاهش پیدا کرده است.

درحال‌حاضر، نیکل پرداختنی برای «MHP» بدون اتکا به مرجع و مبنای قیمتی که به طور معمول بین شرکت‌های فعال در بازار استفاده می‌شود، تنها با چانه‌زنی بین خریدار و فروشنده مشخص خواهد شد. به‌هرحال، روش‌های قیمت‌گذاری غیر مرتبط به بورس فلزات لندن برای سایر محصولات میانی مانند مات نیکل شنیده می‌شود که انتظار می‌رود در ماه‌های آینده با افزایش حجم عرضه معادن چینی‌ها در اندونزی، سهم خود را در بازار افزایش دهد.

بر اساس شنیده‌هایی از تجار چینی، احتمال اینکه نرخ ایده‌آل خریدار مات براساس نرخ سولفات نیکل داخلی قیمت‌گذاری شود، وجود دارد. تاجری چینی توضیح داده است که این روش قیمت‌گذاری برای صنعت باتری در مقایسه با نرخ بورس که از طریق فولاد زنگ‌نزن در شرایط تقاضای کم در بازار مشخص می‌شود، ریسک کمتری دارد. شنیده‌ها حاکی از آن است که سایر محصولات میانی نیکل نیز مانند فرونیکل و چدن نیکل «NPI» هم قیمت‌های ثابتی را اتخاذ کردند و در حال جدایی از بورس فلزات لندن هستند. فعالان بازار در هنگام بررسی روی احتمالات یک قرارداد سولفات نیکل، موافق جدایی آن از نرخ «LME» بودند و یک تولیدکننده پیشگام به نقل از آن‌ها اشاره کرد که به طور قطع این اتفاق گامی رو به جلو در صنعت باتری است. یک تولیدکننده اروپایی خاطرنشان کرد: زمانی که بورس فلزات لندن به عنوان نرخ مبنا برای تمامی محصولات به شمار می‌آمد، فرآیند قیمت‌گذاری خوب و ساده بود و در بازار، بحث فقط بر سر سطح سولفات نیکل بود. وجود یک نرخ مبنای مطمئن برای سولفات نیکل اتفاق خوبی خواهد بود. منبعی آگاه در پالایشگاه چین گفت: این قراردادها برای صنعت باتری خوشایند است و معتقدیم که این قرارداد به دلیل انعکاس دقیق‌تر شرایط بازار، ایده خوبی خواهد بود. یک تولیدکننده باتری در کره‌جنوبی بیان کرد: در حالی که این اتفاق یک چالش بزرگ برای تغییر شاخص سولفات نیکل است اما بسیاری از مصرف‌کنندگان تمایل به این تغییر داشتند و این قرارداد سولفات نیکل خوشایند خواهد بود.

استانداردسازی محصول، یک مسئله کلیدی بود که توسط فعالان بازار مطرح شد اما شرکت‌ها تا حد زیادی موافق بحث و آزمایش بر روی روش‌های نوین قیمت‌گذاری به عنوان گامی در مسیر درست بودند. به طور طبیعی با گسترش بازارهای باتری، از فلز نیکل دوری خواهد شد. بنابراین راه‌اندازی پلتفرم قرارداد جدید روی محصولات میانی اتفاقی به موقع خواهد بود.

قیمت سنگ آهن کاهش یافت

با توجه به افزایش تعداد موارد ابتلا به کووید ۱۹، نرخ سنگ آهن در بورس کالای دالیان و بورس سنگاپور در ژانویه ۲۰۲۳ کاهش یافت.

به گزارش آرتان پرس، معاملات آتی سنگ آهن مربوط به ماه می‌که بیشترین معامله در بورس کالای دالیان را داشت، در هفته ۱۳ تا ۲۰ ژانویه ۲۰۲۳ به ۸۶۵ یوان (۱۲۷.۵ دلار) در هر تن رسید. این در حالی است که نرخ سنگ آهن نسبت به هفته قبل حدود ۲.۶ درصد کاهش یافته بود.

معاملات آتی سنگ آهن مربوط به ماه فوریه در بورس سنگاپور در روز جمعه به ۱۲۵.۹ دلار در هر تن رسید. این در حالی است که بررسی‌ها نشان داد نرخ سنگ آهن نسبت به تاریخ ۱۳ ژانویه حدود ۰.۳۵ درصد کاهش یافته بود.

به نقل از چندین منبع خبری نرخ سنگ آهن در میان خوش بینی‌ها برای بهبود فعالیت در چین همچنان بالاست. باید توجه داشت که کمیسیون توسعه ملی و اصلاحات جمهوری خلق چین (NDRC) در ۱۷ ژانویه سومین هشدار را در یک ماه در مورد گمانه زنی‌های بیش از حد

در سنگ آهن اعلام کرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد هشدارهای قبلی در ۶ و ۱۵ ژانویه صادر شده است.

یک برنامه ریز دولتی اعلام کرد که سومین هشدار صادر شده در بازار سنگ آهن چین در مورد افزایش نظارت بر معاملات آتی و بازارهای اسپات است.

در عین حال، بازار به سرعت به گزارش‌های مربوط به وضعیت ویروس کووید ۱۹ در چین واکنش نشان می‌دهد، زیرا از کاهش تقاضا هراس دارد. در نتیجه بررسی‌ها نشان می‌دهد نرخ سنگ آهن همچنان در حال کاهش باشد و خطرات بالقوه با شروع دوباره همه گیری COVID-۱۹ در چین بازار سنگ آهن را تهدید می‌کند.

به نقل از برخی معامله گران، کشور چین توسط شرکت‌های بزرگ معدنی به عنوان عامل تثبیت‌کننده تقاضا برای مواد خام در نظر گرفته می‌شود. به عنوان مثال، گروه BHP که در هفته منتهی به روز جمعه (۲۰ ژانویه) یک بررسی عملیاتی برای نیمه اول سال مالی ۲۰۲۳/۲۰۲۲ منتشر کرد، چنین موضعی را در مورد بازار سنگ آهن چین نشان داد. همچنین شرکت معدنی Rio Tinto که نتایج سال ۲۰۲۲ خود را منتشر کرد، موضع محتاطانه تری در قبال چین اتخاذ کرد.

این شرکت به ویژه در مورد خطرات همه گیری کووید ۱۹ هشدار داد زیرا چین پس از سه سال محدودیت‌های قرنطینه بازگشایی می‌شود.

در دو هفته اول سال ۲۰۲۳ (از ۱۳ ژانویه)، معاملات آتی سنگ آهن در بورس کالای دالیان به ۸۸۱ یوان (۱۳۰.۹۶ دلار در هر تن) رسید که بالاترین سطح در ۱۷ ماه گذشته بوده است. به نقل از برخی منابع خبری خریداران بر روی رشد تقاضا برای مواد خام در پشت انتظارات از بهبود اقتصاد چین شرط بندی کرده‌اند.

همانطور که مرکز GMK قبلا گزارش داد، به گفته Mysteel بازار سنگ آهن چین در سال ۲۰۲۳ با مازاد عرضه مواجه خواهد شد، زیرا تقاضا از طرف فولادسازان احتمالا کاهش می‌یابد. به نقل از چندین منبع خبری پیش‌بینی می‌شود که عرضه داخلی سنگ آهن در چین، از جمله تولید محصولات فولادی از معادن داخلی و واردات، ۲۳ میلیون تن در سال ۲۰۲۳ افزایش یابد و به ۱.۴۱ میلیارد تن برسد. در عین حال بررسی‌ها نشان می‌دهد کل تقاضا برای سنگ آهن در سال ۲۰۲۳ در سطح ۱.۳۹ میلیارد تن پیش‌بینی شده است که ۳.۶ میلیون تن کمتر از سال ۲۰۲۲ بوده است.

بررسی میزان صادرات محصولات فولادی از هند

خبر

فولادسازان هندی در سال ۲۰۲۲ میزان صادرات محصولات فولادی (نورد شده و محصولات نیمه ساخته) را به ۱۰.۴۵ میلیون تن رساندند. این در حالی است که میزان محصولات فولادی صادر شده از هند حدود ۴۳ درصد نسبت به سال ۲۰۲۱ کاهش یافته است. همچنین بررسی‌ها نشان داد در دسامبر ۲۰۲۲، میزان صادرات محصولات فولادی از هند شاخص با ۴۰ درصد کاهش در سال به ۰.۶۶ میلیون تن رسید. به گزارش آرتان پرس، بخش فولاد کشور هند به طور جدی از اعمال ۱۵ درصد مالیات صادراتی محصولات فولادی نهایی در ماه می گذشته متاثر شد. باید توجه داشت که مالیات صادراتی محصولات فولادی نهایی در نوامبر ۲۰۲۲ لغو شد که امکان افزایش حجم صادرات را در ماه آینده فراهم کرد. کاهش شاخص‌ها و قیمت‌های محصولات فولادی هند ناشی از کاهش تقاضا در بازار جهانی بوده است. به ویژه بررسی‌ها نشان می‌دهد عرضه فولاد به اتحادیه اروپا توسط کارخانه‌های فولاد مستقر در هند در سال ۲۰۲۲ نسبت به سال قبل از آن ۴۲ درصد کاهش یافته و به ۲.۵۴ میلیون تن رسیده است. همچنین باید توجه داشت ویتنام که در سال ۲۰۲۱ جزو سه واردکننده بزرگ محصولات فولادی از هند بود، در سال ۲۰۲۲ خرید محصولات فولادی از هند را ۲۸ درصد کاهش داد و به ۱.۱۶ میلیون تن رساند. بر اساس پیش‌بینی‌های فعالان بازار، میزان صادرات محصولات فولادی هند باید در کوتاه مدت و بلند مدت افزایش یابد. بررسی اخبار نشان می‌دهد به طور خاص، یک سیگنال مثبت برای کارخانه‌های فولاد کشور بازگشت خریداران اروپایی است که به دنبال پر کردن ذخایر هستند. علاوه بر این، خوش بینی محتاطانه‌ای نسبت به تقاضا و قیمت‌های داخلی و جهانی در بازار فولاد هند وجود دارد. تقاضای فولاد در هند در سال ۲۰۲۳ از پروژه‌های زیرساختی بزرگ حمایت می‌کند، علاوه بر این، انتظار می‌رود تقاضا برای خودرو رشد کند. همچنین باید توجه داشت که بهبود صادرات نیز پیش‌بینی می‌شود، اما سطح عرضه به تقاضا در بازارهای خارجی به ویژه اروپا بستگی دارد. بررسی‌ها نشان می‌دهد این احتمال وجود دارد که کارخانه‌های فولادی مستقر در کشور تا سال مالی ۲۰۲۴/۲۰۲۳ ظرفیت‌های اضافی ۱۵ تا ۲۰ میلیون تنی را برای تولید محصولات فولادی بیشتر راه‌اندازی کنند. همانطور که مرکز GMK قبلا گزارش داد، هند در روند مذاکره برای یک توافق تجاری جدید، به دنبال کاهش سهمیه‌ها و مالیات تجاری واردات فولاد به اتحادیه اروپا خواهد بود. بررسی‌ها نشان می‌دهد در سال گذشته، طرفین قرارداد هند و اتحادیه اروپا مذاکرات بر سر یک توافقنامه تجارت آزاد را از سر گرفتند که قرار است تا پایان سال ۲۰۲۳ تکمیل شود. همچنین انتظار می‌رود که هند در طول این مذاکرات نگرانی‌های خود را در مورد تعرفه کربن پیشنهادی اتحادیه اروپا (CBT) مطرح کند.

دانش فنی سنگ شکن‌های صنعتی بومی شد

افزایش ۳۰ درصدی تولیدات شرکت سنگ آهن مرکزی

زینب زارع: گردش چرخ‌های کارخانجات فناوری سنگ‌آهن در روند اقتصادی کشور سهم بزرگی دارد کارخانجاتی که قطعات سنگ‌شکن آن وارداتی بود و برخی تعمیرات بایستی در خارج از کشور انجام می‌شد، اکنون فناوران کشور موفق به بومی‌سازی فناوری ساخت سنگ‌شکن‌های صنعتی شده‌اند.

دستگاه‌هایی که دانش تولید آن در اختیار چند کشور معدود چون آمریکا، استرالیا، ایتالیا، روسیه، چین و سوئد بود و حالا با توان متخصصان داخلی کشور، بومی‌سازی شد.

مجتبی حمیدیان مدیرعامل شرکت سنگ‌آهن مرکزی ایران- بافق در گفت‌وگو با خبرنگار روزنامه صمت درباره این دستاورد مهم، گفت: پیش از این شرکت از قطعات سنگ‌شکن خارجی استفاده می‌کرد و برای تعمیرات این تیپ از دستگاه‌ها حدود ۱۵ روز توقف تولید داشتیم اما با تکیه بر توان مهندسان و متخصصان و همکاری چند شرکت صنعتی بومی فناورانه، این وابستگی به‌طور کامل قطع شد و امروز توانسته‌ایم با در اختیار گرفتن دانش فنی و تهیه اسناد و مدارک از ورود این مدل سنگ‌شکن‌ها به داخل کشور جلوگیری کنیم.

وی افزود: با ساخت این قطعه از سنگ‌شکن در شرکت سنگ‌آهن مرکزی- بافق، موفق شدیم حدود ۱۰۰ میلیارد ریال صرفه‌جویی ساخت سنگ‌شکن را به ارمغان بیاوریم.

حمیدیان در ادامه توضیح داد: متخصصان بومی شرکت سنگ‌آهن مرکزی ایران- بافق با مهندسی معکوس در سنگ‌شکن فکی در طی دو سال این دانش را به طور کامل در اختیار گرفتند.

وی درباره ویژگی‌های این سنگ‌شکن فکی، گفت: در این دستگاه سنگ‌شکن بیش از ۱۰۰ قطعه فنی بومی‌سازی شده که وزن تقریبی آن حدود ۱۵ تن می‌باشد که بعد از بومی‌سازی این قطعه توقفات ۱۵ روزه تعمیر دستگاه به دو روز کاهش یافته است.

وی با اعلام اینکه امکان عرضه این قطعه برای سایر کارخانجات مشابه نیز به وجود آمده، تصریح کرد: این فعالیت حدود ۲۰ میلیارد تومان سودآوری اضافه برای مجموعه دارد.

مدیرعامل شرکت سنگ‌آهن مرکزی بافق عنوان کرد: همچنین با تولید این قطعه ۲۴۰ هزار تن به ظرفیت تولید مجموعه اضافه شده است و این سنگ‌شکن فکی نقش اساسی برای تامین خوراک و پر عیارسازی کارخانجات کنسانتره آهن و اجرای ریخته گری در کارخانجات صنعتی دارد.

حمیدیان با بیان اینکه دانش بومی تعمیر این سنگ‌شکن‌ها به روش قالبگیری و ریخته‌گری می‌تواند برای کارخانه‌ها و شرکت‌های صنعتی کشور الگو باشد، گفت: در مجموع به همت متخصصان بومی و استفاده از فناوری دانش‌بنیان، حدود ۳۰ درصد به تولید این کارخانه اضافه شده است.

چادرملو پس از کسب رتبه نخست در شاخص فروش و کسب رتبه اول در بهره‌وری

رتبه دهم در بین ۵۰۰ شرکت برتر را در ارزش‌افزوده کسب کرد

در بیست و پنجمین همایش ۵۰۰ شرکت برتر ایران، شرکت معدنی و صنعتی چادرملو موفق شد رتبه نخست شاخص فروش ورتبه اول بهره‌وری کل عوامل در گروه اکتشاف، استخراج و خدمات جنبی را کسب نماید. همچنین در این رتبه‌بندی، چادرملو رتبه پنجم از نظر ارزش بازار را نیز کسب کرد و در کل شاخص‌های ارزیابی، دربین ۵۰۰ شرکت بزرگ ایران رتبه دهم را از نظر شاخص ارزش‌افزوده کسب نماید.

گفتنی است در این رتبه‌بندی که همه ساله از سوی سازمان مدیریت صنعتی ایران برگزار می‌شود، شرکت‌ها بزرگ و پیشرو به میزان اثربخشی در اقتصاد کشورمعرفی و مورد تقدیر قرار می‌گیرند.

روی خط خبر

۱۰۶ هزار میلیارد ریال در حوزه معدن سرمایه‌گذاری شد

رئیس اداره صنعت، معدن و تجارت سبزوار گفت: هزار و ۶۱۰ میلیارد ریال از ابتدای امسال در حوزه معدنی این شهرستان با هدف افزایش تولید سرمایه‌گذاری شده است.

به گزارش ایرنا، حسین شریعتمدار تهرانی اظهار کرد: با این میزان سرمایه‌گذاری ۵ معدن جدید با اشتغال ۳۷ نفر در شهرستان سبزوار فعال شده است.

وی افزود: فعالیت این معادن در زمینه بهره‌برداری و استخراج انواع کانی‌های معدنی و نیز فرآوری برخی دیگر از مواد معدنی است.

شریعتمدار تهرانی گفت: یکی از مشکلات حوزه معادن شهرستان سبزوار، کمبود واحدهای فرآوری است که به منظور جلوگیری از خام‌فروشی مواد معدنی در سال‌های اخیر ۲ واحد فرآوری کنسانتره کرومیت و تیتانیوم در این منطقه ایجاد شده است.

رئیس اداره صنعت، معدن و تجارت سبزوار افزود: این شهرستان از قطب‌های معدنی استان خراسان رضوی به شمار می‌رود و تاکنون پروانه بهره‌برداری حدود ۸۰ معدن با انواع کانی‌های فلزی و غیرفلزی شامل کرومیت، منگنز، سنگ آهک، آلومینیوم، انواع سنگ‌های ساختمانی و سنگ لاشه در این منطقه صادر شده است. سبزوار در ۲۳۰ کیلومتری غرب مشهد قرار دارد.

پیمانکاران معدنی متخلف به دستگاه قضا معرفی می‌شوند

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت گیلان با بیان اینکه مسئولان فنی معادن نباید در انجام نظارت‌های تخصصی کوتاهی کنند، گفت: پیمانکاران معدنی متخلف به دستگاه قضا معرفی می‌شوند.

به گزارش ایرنا، تیمور پورحیدری پس از بازدید سرزده‌ای که از معادن موقت رودخانه سپیدرود داشت در بین خبرنگاران خطاب به پیمانکاران متخلف، اظهار کرد: پیمانکارانی که خارج از محدوده تعریف شده در مجوزشان اقدام به بهره‌برداری از معادن کنند، این اداره‌کل ضمن سلب صلاحیت و جریمه، به اتهام دست‌اندازی بر انفال دولت، متخلفان را بدون معطلی به دستگاه قضا معرفی می‌کند. وی مسئولان فنی معادن را بازوی اداره‌کل صنعت، معدن و تجارت خواند و بیان کرد: این مسئولان باید نظارت تخصصی بر عملکرد صحیح معادن داشته باشند. رسالت نظام مهندسی معدن تربیت و نظارت بر عملکرد فارغ‌التحصیلان معدن برای فعالیت به عنوان مسئولان فنی است لذا انتظار داریم این مسئولان به عنوان چشم‌های نظارتی این اداره‌کل با دقت نظر و انعکاس گزارش‌های به موقع و فنی از معادن در بهره‌برداری صحیح و قانونی معادن سهیم باشند. پورحیدری در ادامه با اشاره به برداشت شن و ماسه از رودخانه‌ها توسط برخی از کامیون‌داران گفت: نزدیکی رودخانه‌ها با مراکز دانه‌بندی و تخلیه مصالح، کاهش هزینه حمل‌ونقل، مرغوبیت شن و ماسه رودخانه‌ای نسبت به ماسه‌های کوهی سبب شده برخی افراد سودجو نسبت به برداشت بی‌رویه از بستر رودخانه اقدام کنند.

وی تاکید کرد: سازمان صنعت، معدن و تجارت گیلان با تمام توان به بازدیدهای سرزده از روند فعالیت معادن ادامه خواهد داد و با هر تخلف و کوتاهی از سوی مسئولان فنی و پیمانکاران به شدت برخورد می‌کند.

کمر معدن‌داران زیر بار هزینه‌ها خم شد

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

همواره قوانین و بخش‌نامه‌های مختلفی اجرا می‌شود که برای تمام کشور یکسان است و در این میان شرایط مناطق محروم دیده نشده و به گفته فعال حوزه معدن موجب هزینه‌های سربار و شکست واحدهای معدنی می‌شود.

به گزارش تحلیل بازار، معدن یکی از ظرفیت‌های بزرگ اقتصادی برای یک منطقه به شما می‌رود که اقتصاد و اشتغال پویا را با خود به همراه می‌آورد، اما زمانی که با بخش‌نامه‌ها و قوانین مختلف این بخش روبه‌رو می‌شود راهی به جزء کاهش نیرو و تولید ندارد و این حوزه هم از حوزه سودآور به بخش زیان‌آور تبدیل می‌شود. بهره‌برداران واحدهای معدنی نیز مانند دیگر بخش‌های تولیدی با مشکلات متعددی دست و پنجه نرم می‌کنند و در این بین حتی تعدادی معدن‌دار که دیگر صبرشان به سرآمده و امیدی به رفع موانع نداشتند واحد خود را تعطیل و سرمایه‌شان را به استان دیگری بردند و اکنون در آنجا مشغول بکار هستند. خراسان جنوبی به دلیل دوری از مرکز و محرومیت‌های بسیار مشکلات چندین برابری را تحمل می‌کند حوزه معدن از هزینه‌های سرسام‌آور حمل‌ونقل، تعمیر و تجهیز و نبود نیروی فنی همواره رنج می‌برد اما گویا دولت نیز با بخش‌نامه‌ها و قوانین مختلف یکسان در کشور رنجی بر روی رنجی دیگر در این مناطق می‌گذارند و با اینکه بارها گفته شده که نباید قوانین یکسان اجرا شود ولی گویا حتی استان خراسان جنوبی نخستین استان در اجرای قوانین کشوری است. در همین زمینه گفت‌وگو با محمدعلی عجمی، فعال معدنی به شرح زیراست:

◉ در زمینه فروش و اشتغال ایجاد شده بگویید؟

در معدن گرانیت ۷۲ نفر و در کارخانه فرآوری که جنب معدن تأسیس شده هم ۱۵ نفر و در دفاتر نهبندان و تهران هم اشتغال‌زایی داشته‌ایم که به حدود اشتغال مستقیم ۹۰ نفر می‌رسد و علاوه بر آن مردم محلی به دلیل این معدن خود کامیون‌هایی خریداری کرده‌اند که اشتغالزایی غیرمستقیم فراوانی نیز برای مردم منطقه داشته است.

در بخش فروش نیز بیشتر استان‌های کلان‌شهر مانند تهران و اصفهان خریدار این سنگ‌ها هستند و کارخانه‌های فرآوری بزرگ آن صادرات به دیگر کشورها هم دارند.

◉ در زمینه کارخانه فرآوری توضیح دهید؟

شراکتی این کارخانه ایجاد شده و ضایعات سنگ‌های گرانیتی به دلیل دارا بودن ویژگی‌های بسیار مناسب و ساختاری سخت و مستحکم یکی از بهترین گزینه‌ها برای تولید کوبیک است. سنگ‌های کوبیک نیز در سنگفرش خیابان‌ها، پارک‌ها و پیاده‌روها و جدول‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد.

◉ در زمینه مزایای سنگ‌های گرانیتی بگویید؟

سنگ‌های گرانیتی دارای کیفیت بالایی هستند که بیشترین مقاومت را در برابر سایش، گرما و سرما دارند، همچنین از نظر زیبایی جایگاه خاصی را به خود اختصاص داده‌اند. به دلیل همین مزیت‌ها می‌توانند در ساختمان‌سازی نقش به سزایی داشته باشند ولی مورد بی‌توجهی قرار گرفته‌اند.

◉ مشکلات حوزه معدن چیست؟

مشکل اصلی نبود ثبات نرخ و گران شدن روز به روز مواد اولیه مصرفی است که نرخ دلار هر چه بالا می‌رود نرخ این مواد نیز افزایش پیدا می‌کند.

همچنین نهبندان از بازار مصرف که بیشتر تهران و اصفهان است فاصله زیادی دارد و هزینه حمل بالایی را بر ما تحمیل کرده که همین موضوع باعث می‌شود توان رقابتی با معادنی که در نزدیکی مرکز کشور قرار دارند، نداشته باشیم.

موضوع دیگر در زمینه مالیات بر ارزش افزوده است که هزینه تولید را افزایش می‌دهد و معدنی که در نهبندان نقطه مرزی قرار دارد همان مالیاتی را باید پرداخت کند که یک معدن در نزدیک‌ترین نقطه به مرکز کشور قرار دارد؛ این نوع دستورالعمل‌ها درست نیست و نیاز است که تدابیری بیندیشند و این هزینه‌ها را برای مناطق دور از مرکز کاهش دهند.

به دلیل سود پایینی که داریم امکان نوسازی تجهیزات و ماشین‌آلات را هم نداریم که همین موضوع خود بار اضافی مالی بر عهده ما گذاشته، چرا که هزینه‌های نگهداری تجهیزات بیشتر از درآمد شده است.

به دلیل هزینه‌های سرباری که به این معادن تحمیل شده توان رقابت را از آنها گرفته است و سرمایه‌گذار هم به همین دلایل دیگر به این سمت نمی‌آید.

◉ بهبود وضعیت شما چه کمکی به منطقه می‌کند؟

یکی از مشکلات مهم در مناطق مرزی مانند نهبندان که به دلیل شرایط آب و هوایی و اقلیم خشک خود در بخش کشاورزی و دامداری هم دچار مشکل هستند، اشتغال است و معادن به دلیل اشتغال مولد می‌توانند از معضل قاچاق و فروش سوخت هم جلوگیری کنند و ثبات را به منطقه بازگردانند. اما اکنون به دلیل مشکلات معادن بسیاری در این منطقه بودند که تعطیل کردند و فقط حدود پنج معدن با شرایط سخت خود را نگاه داشته‌ایم و هیچ سودی نداریم و تنها دلیل ماندگاری، اشتغال‌زایی بود که برای مردم منطقه ایجاد کرده است.

◉ چه درخواست‌هایی برای بهبود وضعیت دارید؟

یکی از موارد بهبود ارتباط با دیگر کشورها برای صادرات است. یکی دیگر از موارد در بخش مالیات بر ارزش افزوده و دارایی است که در گذشته برای مناطق محروم، تخفیف‌ها و بخشش‌های مالیاتی وجود داشت که دیگر اکنون وجود ندارد؛ از آنجایی که هزینه‌های سربار زیادی بر معادن به خصوص مناطق محروم و دور از مرکز تحمیل می‌شود نیاز است که در چنین مواردی سوبسیدهایی برای ما دولت در نظر بگیرد و خود نیز باری بر بارهای دیگر نباشد.

همچنین در بخش تأمین اجتماعی هزینه‌های بالایی بر ما تحمیل می‌شود که نیاز به بازنگری دارد چرا که بارها گفته شده مناطق محروم و دور از مرکز توانایی‌هایی مانند معادنی که نزدیک مرکز کشور قرار دارند و برخوردارند را ندارند و باید در دستورالعمل‌ها این تفاوت‌ها دیده شود.

در زمینه واردات ماشین‌آلات دست دوم نیز بخش‌نامه آمده ولی زمانی که معدن‌دار توانایی تأمین هزینه خرید را ندارد فایده‌ای نخواهد داشت ما اکنون نیاز ویژه‌ای به نوسازی داریم اما به دلیل مشکلات مالی این امکان وجود ندارد و نیاز است که در این باره نیز تسهیلاتی با بهره اندک به معدن‌دار برای خرید همین تجهیزات پرداخت شود و مراحل پرداخت تسهیلات هم تسریع و بروکراسی اداری کاهش پیدا کند و زمان پرداخت هم نظارت‌هایی باشد تا فقط برای خرید تجهیزات این تسهیلات مورد استفاده قرار گیرد.

در بخش انتقال برق نیز خط انتقال دیده شده ولی تا پنج کیلومتری معادن آورده خواهد شد و گفته‌اند که مابقی را خود باید اجرایی کنیم ولی همان پنج کیلومتر هم هزینه‌های بسیار زیادی برای معادن دارد که از توان آنها خارج است و درخواست داریم که تا خود معادن کشیده شود چرا که ما امکان اجرا نداریم.

◉ چه توصیه‌ای دارید به افرادی که تمایل به کارآفرینی در این حوزه دارند؟

سودآوری معادن در مناطق محروم و دور از مرکز مانند نهبندان پایین است پس اگر در این مناطق به دنبال کارآفرینی در حوزه معدن هستند حتما در ابتدا ماشین‌آلات و تجهیزات را خود تهیه کنند و اجاره‌ای نباشد چرا که سود حاصله توانایی پرداخت اجاره این تجهیزات را ندارد و به مشکل برخواهند خورد.

◉ چه توصیه‌ای به دولتمردان برای بهبود وضعیت معادن به عنوان پیشران‌های اقتصادی دارید؟

معادن اشتغال‌زایی بالایی برای مناطق دارند، پس تنها توصیه این است که قوانین بر اساس موقعیت معادن در نظر گرفته شود و یک قانون برای تمام کشور اجرایی نشود چراکه برای یک منطقه آن قانون عدالت است ولی برای یک منطقه دیگر باعث شکست و هزینه‌های سربار می‌شود که تعطیلی و بیکاری را به همراه دارد.

نوسازی ۴۰ هزار دستگاه ماشین‌آلات خط تولید در مازندران

معاون هماهنگی امور اقتصادی و گردشگری استاندار مازندران گفت: ۴۰ هزار دستگاه ماشین‌آلات خط تولید بنگاه‌های اقتصادی و صنعتی در مازندران با اعطای تسهیلات سرمایه ثابت ۷۰۰ میلیارد تومانی نوسازی شد.

حسن خیرانپور در گفت‌وگو با ایرنا با بیان اینکه، ماشین‌آلات خط تولید ۳۷۰ واحد صنعتی کوچک و متوسط استان نیازمند نوسازی است، افزود: ۲ هزار میلیارد تومان تسهیلات از محل مصوبات سفر استانی رئیس‌جمهوری با همراهی بانک مرکزی برای نوسازی ماشین‌آلات خط تولید بنگاه‌های اقتصادی و واحدهای صنعتی مازندران تخصیص یافت.

وی خاطرنشان کرد: در شهرک‌های صنعتی مازندران یک هزار و ۵۰۵ واحد تولیدی وجود دارد که ماشین‌آلات خط تولید ۳۵ درصد این واحدها نیازمند نوسازی است. معاون استاندار مازندران ادامه داد: عمر مفید فعالیت ماشین‌آلات خط تولید در یک کارخانه کوچک یا متوسط حداکثر ۱۰سال است، اما خط تولید بسیاری از واحدهای صنعتی استان به

دلیل فشارهای اقتصادی و تحریم‌های خارجی سال‌هاست که نوسازی نشده که این امر عامل مهمی برای از دست رفتن بازار فروش و تولید کالای بی‌کیفیت است. خیرانپور با بیان اینکه فرسودگی ماشین‌آلات خط تولید در بلندمدت به دلیل کمبود بازار فروش باعث تعطیلی واحدهای صنعتی می‌شود، گفت: در ۳ سال گذشته به دلیل ناتوانی کارخانه داران برای نوسازی ماشین‌آلات خط تولید، ۳۰ واحد صنعتی مستقر در شهرک‌های صنعتی استان از مدار تولید خارج و تعطیل شدند. وی تصریح کرد: بیشتر تسهیلاتی که در قالب کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید به واحدهای صنعتی پرداخت می‌شود از نوع سرمایه در گردش باهدف رفع کمبود نقدینگی بنگاه‌های اقتصادی است و بانک‌های عامل در استان رغبت کمی برای پرداخت تسهیلات با هدف به‌روزرسانی ماشین‌آلات خط تولید واحدهای صنعتی دارند. معاون هماهنگی امور اقتصادی و گردشگری استاندار مازندران با بیان این که، با ابتکار دولت سیزدهم و در سفر استانی رئیس‌جمهوری برای نوسازی ماشین‌آلات خط تولید مازندران برنامه‌ریزی‌های خوبی صورت گرفت، گفت: برای مقابله با فرسودگی خط تولید بنگاه‌های اقتصادی در قالب کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید مازندران سازوکارهای لازم برای اعطای تسهیلات ۱۸درصد با بازپرداخت بلندمدت اتخاذ شده است. این مقام مسئول اضافه کرد: در صورتی که برای نوسازی خط تولید ۳۷۰واحد صنعتی در استان اقدامات لازم صورت نمی‌گرفت این بنگاه‌های اقتصادی به دلیل تولید محصول بی‌کیفیت و ناتوانی برای حضور در بازار رقابتی در آینده نزدیک تعطیل می‌شدند. به گزارش ایرنا، حدود ۸۰ هزار نفر به صورت مستقیم در واحدهای تولیدی و صنعتی استان اشتغال دارند و از مجموع ۲ هزار و ۳۰۰ واحد صنعتی استان، ۴۶۱ واحد در بخش ماشین‌آلات و فلزات اساسی، ۱۳۹ واحد در بخش برق و الکترونیک، ۱۱۵ واحد در بخش نساجی، ۴۰۸ واحد در بخش محصولات شیمیایی، ۲۱۶ واحد در بخش سلولزی، ۵۳۰ واحد در بخش کانی غیرفلزی و ۳۶۷ واحد صنعتی نیز در بخش تولید محصولات غذایی مشغول فعالیت هستند.

بیشترین سهم واحدهای صنعتی استان نیز متعلق به شهرستان آمل است که حدود ۴۰۰ واحد صنعتی فعال دارد. ۲۶ درصد صنایع فعال استان نیز در شهرستان‌های ساری، بابل و سوادکوه مستقر هستند.

مازندران در حوزه اشتغال واحدهای صنعتی با استقرار ۴درصد واحدهای صنعتی کشور در این استان یازدهمین استان کشور است و ۳.۸ درصد اشتغال صنعتی را در اختیار دارد.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت چهارمحال و بختیاری:

سوخت جایگزین برای صنایع تامین شده است

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت چهارمحال و بختیاری با اشاره به اینکه گاز طبیعی بسیاری از صنایع این استان از مدار خارج شده است، گفت: نگرانی در خصوص تامین سوخت جایگزین وجود ندارد.

سجاد رستمی در گفت‌وگو با ایرنا افزود: هم اکنون بیش از ده‌ها واحد صنعتی چهارمحال و بختیاری به منظور صرفه‌جویی در مصرف و تامین نیاز بخش خانگی با سوخت دوم و جایگزین فعالیت می‌کنند.

وی ادامه داد: پتروشیمی لردگان، سیمان، ورق خودرو، فولاد سفید دشت، فولاد تاراز، تیوار صنعت ماهان و کارخانه قند ازجمله واحدهای صنعتی بزرگی است که هم اکنون از چرخه مصرف گاز طبیعی خارج شده است.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت چهارمحال و بختیاری تصریح کرد: سوخت طبق سامانه، ضوابط و معیارها به واحدهای تولیدی اختصاص داده شده و با توجه به آمار تولید سوخت تحویل داده می‌شود.

رستمی همچنین از سایر واحدهای صنعتی خواست تا حد امکان با توجه به ناترازی بین مصرف و تولید گاز در کشور، برای جلوگیری از قطع گاز در بخش خانگی، مصرف خود را تا ۵۰ درصد کاهش دهند.

وی خاطرنشان کرد: سوخت مایع، نفت، نفت کوره و گازوئیل در استان تامین شده تا صنایع چهارمحال و بختیاری در این روزها سرد، گاز کمتری بسوزانند.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت چهارمحال و بختیاری در ادامه از آغاز عملیات اجرایی فولاد بام ایرانیان در شهرک صنعتی جونقان خبر داد و گفت: این واحد فولادی در زمینی به مساحت ۱۰۰هزار مترمربع و با زیربنای ۳۳ هزار و ۵۰۰مترمربع در شهرک صنعتی جونقان در شهرستان فارسان احداث می‌شود.

رستمی افزود: این واحد صنعتی با سرمایه‌گذاری ۲ هزار و ۸۰۰ میلیارد ریالی سالانه ۳۰ هزار تن محصول تولید و روانه بازار مصرف می‌کند.

وی با بیان اینکه با تکمیل و بهره‌برداری از این طرح زمینه اشتغال مستقیم ۲۰۰ نفر فراهم می‌شود، خاطرنشان کرد: در این واحد صنعتی انواع بیلت فولادی ساده کربنی و اسلب ساده کربنی و کم آلیاژی حاصل از فرآیند ذوب تولید خواهد شد.

درحال‌حاضر در این استان ۹۲۶ واحد صنعتی در حال فعالیت است که ۳۶ واحد از این مجموعه واحدهای بزرگ و دارای اشتغال بالای ۱۰۰ نفر و ۳۲ واحد متوسط با اشتغال بین ۵۰ تا ۱۰۰ نفر و بقیه واحدهای صنعتی کوچک هستند.

تاکنون با صدور بیش از ۲ هزار جواز تاسیس و افزون بر ۴۰۰طرح با سرمایه‌گذاری بالای ۶۰ درصد طرح‌های صنعتی اجرایی شده که در راستای کمک به تکمیل این طرح گام‌های بلندی برداشته شده است.

چهارمحال و بختیاری دارای ۱۱ شهرستان با جمعیتی نزدیک به یک میلیون نفر است که در برخی از محصولات صنعتی از جمله لوازم خانگی، تولید چادر مشکی، موکت و برخی از صنایع دیگر رتبه‌های مطلوبی در کشور دارد.

کاشی‌سازی، صنعتی مصون از قیمت‌گذاری دستوری

گروه معدن

در چند سال گذشته، ایران همواره جزو ده تولیدکننده برتر کاشی دنیا بوده است. رونق صنعت کاشی را می‌توان در میزان فعالیت‌های ساخت‌وساز جست‌وجو کرد.

طرح مسکن ملی دولت در صورت اجرایی شدن، می‌تواند اتفاق ویژه‌ای را برای صنعت رقم بزند.

از طرفی، این صنعت از گزند قیمت‌گذاری دستوری تا حد زیادی مصون بوده و ریسک تغییرات نرخ جهانی کامودیتی‌ها در آن حداقل است.

به گزارش سنا، کاشی به قطعه سنگی مصنوعی گفته می‌شود که طول و عرض آن مختلف بوده، ضخامتی چند میلیمتری دارد و یک روی آن از سطحی شیشه‌ای و کاملاً صاف و صیقلی برخوردار است.

کاشی از دو قسمت شامل بدنه و لعاب کاشی تشکیل شده است. از کاشی برای تزئینات داخل و خارج ساختمان و همچنین برای بهداشت و عایق موارد مختلف استفاده می‌شود.

حدود ۹۵ درصد از مواد اولیه‌ی تولید کاشی را مواد معدنی شامل رس، فلدسپات و سیلیس، تشکیل می‌دهند.

در فرآیند تولید کاشی، درصد ترکیب مواد معدنی استفاده شده، در نوع کاشی تأثیرگذار است. همچنین، ابعاد کوره در سایز کاشی و میزان نیروی پرس در سایز و ضخامت کاشی، اثرگذار است.

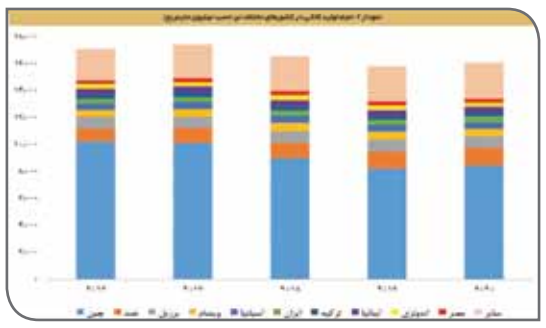
■ انواع کاشی از لحاظ دسته‌بندی

معیارهای مختلفی مانند اندازه، کیفیت، محل کاربرد، لعاب، مواد استفاده‌شده، پولیش و... در دسته‌بندی کاشی‌ها به کار می‌رود.

شرکت‌های بورسی تولیدکننده کاشی در صورت‌های مالی خود، از معیار محل کاربرد استفاده می‌کنند.

بر اساس این معیار، کاشی به سه دسته کف، دیوار و چینی بهداشتی تقسیم می‌شود. دسته دیگری که در صورت‌های مالی این شرکت‌ها مشاهده می‌شود، کاشی پرسلان است.

پرسلان به واسطه کیفیت بالایی که از سایز بزرگ و ضخامت پایین آن ناشی می‌شود، نرخ بالاتری نسبت به سایر کاشی‌ها دارد و به همین دلیل، به صورت جداگانه در صورت‌های مالی گزارش می‌شود.

بر اساس آخرین آمار منتشر شده، تولید جهانی کاشی در سال ۲۰۲۰ میلادی حدود ۱۶، ۰۹۳ میلیون مترمربع بوده است. میزان تولید جهانی به جز دو مقطع در سال ۲۰۰۹ و سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹، همواره روبه رشد بوده است. پیش‌بینی‌ها از رشد ۵ درصدی مقدار متوسط سالانه تولید (۴ و نیم میلیارد مترمربع تولید بیشتر تا سال ۲۰۲۵) و رشد ۵.۱ درصدی در حوزه‌ی مصرف کاشی و سرامیک خبر می‌دهد.

در نمودار ۱، تولید و مصرف کاشی در جهان در سال‌های اخیر نشان داده شده‌است. کشور چین با دارا بودن نیمی از تولید و مصرف کاشی و سرامیک در جهان، رهبر بلامنازع بازار این محصول است. افت تولید جهانی در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ نیز به دلیل کاهش تولید در چین رخ داد. این در حالی بود که تولید در بیشتر نقاط جهان صعودی بود. پس از چین، هند با فاصله‌ی چشمگیری، در جایگاه دوم تولید دنیا است.

نمودار ۲، کشورهای برتر تولیدکننده کاشی و میزان تولید آنها را در سال‌های اخیر نشان می‌دهد. در چند سال گذشته، ایران همواره جزو ده تولیدکننده برتر دنیا بوده‌است و در سال ۲۰۲۰ نیز جایگاه ششم دنیا را کسب کرده است. از میزان تولید کاشی، حدود ۱۷ درصد آن وارد چرخه تجارت می‌شود. چین به عنوان بزرگترین تولیدکننده دنیا، تنها حدود ۷ درصد از تولید خود را صادر می‌کند تا به این ترتیب، جایگاه بزرگترین مصرف‌کننده دنیا را نیز از آن خود کند.

پس از چین و هند، اسپانیا و ایتالیا در رتبه‌های بعدی بزرگ‌ترین صادرکنندگان دنیا هستند که بیش از ۸۵ درصد از تولید داخلی خود را صادر می‌کنند. باکیفیت‌ترین کاشی‌های دنیا در این دو کشور اروپایی تولید می‌شود و گرانترین نرخ‌های کاشی نیز متعلق به این دو کشور است.

نگاهی به بازارهای جهانی

نگاهی به صنعت کاشی و سرامیک در کشور

در ایران، حدود ۱۵۰ واحد تولیدی فعال وجود دارد که ظرفیت تولید آنها نزدیک به ۷۱۸ میلیون مترمربع در سال است. بیش از ۶۰ درصد واحدهای تولیدی کشور در استان یزد قرار دارند. اگرچه بعد از دوران صفویه، صنعت کاشی کشور رو به افول گذاشت، در دهه ۱۳۵۰ با راه‌اندازی واحدهای تولیدی جدید مانند ایرانا و سعدی، جان دوباره‌ای گرفت و به غیر از مقدار اندکی واردات کاشی لوکس از اروپا، نیاز داخلی کشور به خوبی تأمین می‌شد.

بعد از انقلاب و فعالیت‌های جهاد سازندگی برای ساخت مسکن محرومان و همچنین اقدامات انجام‌شده برای بازسازی ویرانی‌های ناشی از جنگ تحمیلی، در شرایطی که واردات مناسبی نیز وجود نداشت، کشور با کمبود کاشی و افت کیفیت در این محصول روبه‌رو شد.

در ادامه، با افزایش صدور مجوز احداث واحدهای کاشی‌ساز جهت جبران کمبود داخلی، ظرفیت اسمی کشور در ابتدای دهه ۱۳۸۰ به ۱۱۷ میلیون مترمربع رسید. در دهه ۱۳۸۰، صدور مجوزهای بی‌رویه واحدهای تولیدی، ظرفیت اسمی تولید کاشی کشور را از ۱۱۷میلیون به ۶۵۰ میلیون مترمربع در سال ۱۳۹۲ رساند. از طرفی، رکود بخش مسکن در ابتدای دهه ۱۳۹۰ موجب تشدید مازاد کاشی در کشور شد و نسبت فعالیت واحدهای تولیدی که تا قبل از آن حدود ۸۰ درصد بود، به ۵۰ درصد کاهش یافت. درحال‌حاضر، تولید واقعی کشور حدود ۶۳ درصد ظرفیت اسمی آن و معادل ۴۴۹ میلیون مترمربع است.

در نمودار ۴، میزان تولید، مصرف داخلی و صادرات کاشی در کشور نشان داده شده است. اگرچه میزان مصرف داخلی کشور نسبت به اوایل دهه ۱۳۹۰ با افت همراه بوده است، اما میزان صادرات کشور همواره رو به رشد بوده و به ۱۸۲ میلیون مترمربع در سال ۱۴۰۰ رسیده است. از مقاصد صادراتی ایران، می‌توان کشورهایی مانند عراق، پاکستان، ترکمنستان و افغانستان را نام برد. گفتنی است، حدود ۷۳ درصد صادرات کشور به عراق انجام می‌شود.

وضعیت شرکت‌های تولیدکننده کاشی در بازار سرمایه

در بازار اول و دوم بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران، ۷ شرکت کاشی‌ساز حضور دارند. درحال‌حاضر، ارزش بازار این شرکت‌ها حدود ۸ هزار میلیارد تومان است. تقریباً ۱۰ درصد از ظرفیت عملی تولید در کشور را شرکت‌های پذیرش‌شده در بازار سرمایه تشکیل می‌دهد. سهام شناور این گروه به طور متوسط ۳۶ درصد است. از ابتدای سال ۱۳۹۷ تاکنون، بازدهی گروه به طور متوسط ۲، ۶۰۰ درصد بوده‌است. این در حالی است که شاخص کل در این مدت ۱، ۴۸۷ درصد بازدهی داشته‌است. بتای صنعت طی سه سال گذشته به طور متوسط ۴۶ درصد بوده‌است.

بررسی صورت‌های مالی شرکت‌های کاشی‌ساز

شرکت‌ها همچنان با سال‌های ابتدایی دهه ۱۳۹۰ فاصله دارد. علت این موضوع را می‌توان اختلاف نرخ دلاری کاشی دانست. رکود سال‌های ابتدایی دهه ۱۳۹۰ و مازاد تولید شدید در کشور موجب افت بالای نرخ کاشی شده‌است. حاشیه سود شرکت‌ها در سال‌های رکود، افت داشته‌است، به گونه‌ای که حاشیه سود خالص صنعت در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ مقادیر منفی نیز به خود دیده‌است، با این حال نسبت مذکور در سال‌های اخیر روند رو به رشدی داشته و به سطوح بالایی رسیده‌است.

در جدول ۲، ترکیب بهای تمام‌شده شرکت‌ها مشاهده می‌شود. حدود ۵۴ درصد از بهای تمام‌شده شرکت‌ها را هزینه مواد تشکیل می‌دهد. بعد از مواد، هزینه حقوق با ۲۱ درصد بیشترین سهم را در بهای تمام‌شده شرکت‌ها دارد. همچنین، در جدول ۴ نگاهی به وضعیت بازدهی شرکت‌های فعال در صنعت داشته‌ایم:

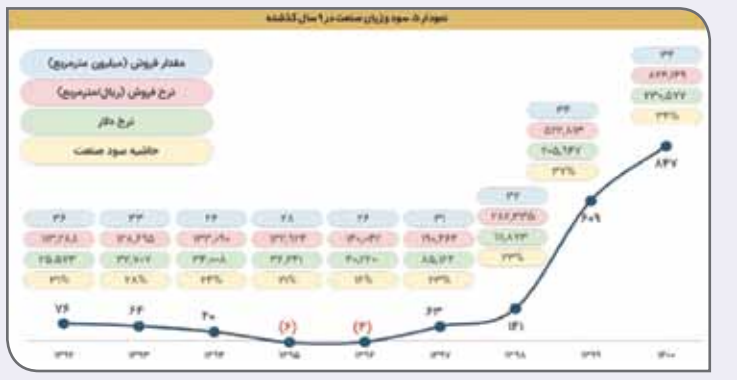
با مقایسه نسبت نرخ به درآمد شرکت‌های صنعت با کل بازار (نمودار ۹)، مشاهده می‌شود که در دو سال گذشته، این نسبت ۲ تا ۲.۵ واحد بالاتر از کل بازار بوده‌است.

جدول ۲- ترکیب بهای تمام‌شده شرکت‌های فعال در صنعت کاشی (درصد)

شرح	متوسط شرکت‌ها	کلوند	کسرام	دغدغه	کسعدی	کهرزس	کترام	کسعدف
هزینه‌مواد	۵۴	۵۷	۵۴	۵۴	۵۰	۵۵	۵۴	۵۸
هزینه‌حقوق	۲۱	۲۵	۱۸	۲۰	۲۵	۲۲	۲۰	۱۹
هزینه‌استهلاک	۴	۱	۲	۴	۳	۳	۵	۸
هزینه‌انرژی	۵	۵	۴	۶	۵	۵	۵	۷
هزینه‌حمل‌ونقل	۱	۰	۰	۰	۱	۰	۳	۰
سایرهزینه‌ها	۱۵	۱۴	۲۱	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۹

جدول ۴- بازدهی شرکت‌های صنعت (درصد)

نماد	بازدهی از ابتدای ۱۳۹۷	بازدهی از ابتدای ۱۳۹۸	بازدهی از ابتدای ۱۳۹۹	بازدهی از ابتدای ۱۴۰۰	بازدهی از ابتدای ۱۴۰۱	بازدهی نسبت به کف قیمتی ۱۴۰۰	بازدهی نسبت به کف قیمتی تاریخی
شاخص بورس ایران	۱۴۸۷	۷۳۸	۱۱۰	۱۴	۷	-۸	۳۳
شاخص کل (هم‌وزن)	۲۱۶	۱،۰۰	۱۳۳	-۱۰	۱۴	-۱۵	۲۵
دتارگاز	۵۴۳	۳۲۷	۱۰۵	۲۷	۱۶	-۲	۴۸
کدقاقا	۳،۱۷۷	۱،۲۱۱	-۱	۴۲	۲۲	-	۳۳
کلوند	۱۳۴۹	۷۱۴	۴۱	-۲۵	۲۱	-۳۵	۳۰
کسفهر	۲،۶۹۹	۱،۲۰۸	۱۳۱	-۲۱	-۱	-۴۰	۱۱
کسعدی	۱،۰۷۷	۲۱۸	-۳۱	-۱۰	۴	-۵۰	۴۳
کهرزس	۳،۶۴۳	۱،۲۹۳	۸۵	-۲۳	-۳	-۴۰	۱۲
کترام	۱،۸۹۵	۶۹۷	۷۲	-۴۲	-۲	-۴۷	۵۲
کسعدف	۳،۳۴۳	۲،۵۱۶	۳۴۴	۸۵	۸۸	-	۱۴۲

جمع بندی

حرک اصلی رونق صنعت کاشی را می‌توان فعالیت‌های ساخت‌وساز دانست. سیاست‌های دولت در حوزه ساخت‌وساز نقش مهمی در وضعیت صنعت خواهد داشت.

طرح مسکن ملی دولت جدید در صورت اجرایی شدن، می‌تواند اتفاق ویژه‌ای را برای صنعت رقم بزند و نسبت فعالیت واحدهای کاشی‌ساز را که با سال‌های اوج خود فاصله دارد، افزایش دهد. تقاضا برای صنعت کاشی کشور با توجه به بحران انرژی در دنیا و افت تولید در اروپا، رونق گرفته‌است.

از طرفی، این صنعت از گزند قیمت‌گذاری دستوری تا حد زیادی مصون بوده و ریسک تغییرات نرخ جهانی کامودیتی‌ها در آن حداقل است.

باوجود رکود سنگین حاکم بر اقتصاد کشور و حوزه ساخت‌وساز، شاهد فروش‌های مقداری مناسب شرکت‌ها هستیم.

توسعه صادرات بهترین راهکار حمایت از صنایع

مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان گفت: توسعه صادرات مبتنی بر بازار جهانی سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه می‌تواند به کشورها در توسعه محصولات و فناوری‌های جدید قابل صادرات و همچنین بهبود کیفیت و کارایی محصولات موجود کمک کند.

به گزارش ایراسین، امین ابراهیمی پس از دریافت تندیس شرکت برتر صادرات گرا در همایش صد شرکت برتر ایران با بیان اینکه صادرات یکی از جنبه‌های مهم کشور است نسبت به راه‌های دستیابی به توسعه صادرات تصریح کرد: تنوع محصولات صادراتی، ارتقای شرکت‌های کوچک و متوسط، سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، قراردادهای تجاری، بازاریابی و برند سازی، تامین مالی صادرات، تجارت الکترونیک نمونه‌های پایداری از راه‌های توسعه صادرات در کشورهای مختلف هستند.

وی با اشاره به تنوع محصولات صادراتی و ارتقای شرکت‌های کوچک و متوسط در جهت توسعه صادرات اظهارکرد: با ایجاد تنوع در انواع محصولات و خدماتی که یک کشور صادر می‌کند، آنها می‌توانند وابستگی خود را به تعداد کمی از محصولات و بازارها کاهش دهند و شانس موفقیت خود را در بازار جهانی افزایش دهند و از طرفی SMEها که اغلب ستون فقرات بخش صادرات هستند و با ارائه حمایت‌هایی مانند دسترسی به منابع مالی، آموزش و اطلاعات بازار، کشورها می‌توانند به آنها کمک کنند تا رقابتی‌تر شوند.

ابراهیمی گفت: توسعه صادرات مبتنی بر بازار جهانی سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه می‌تواند به کشورها در توسعه محصولات و فناوری‌های جدید قابل صادرات و همچنین بهبود کیفیت و کارایی محصولات موجود کمک کند.

مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان در ادامه با اشاره به قراردادهای تجاری و بازاریابی و برندسازی در روند توسعه صادرات عنوان کرد: کشورها می‌توانند برای کاهش تعرفه‌ها و سایر موانع تجاری و رقابتی تر کردن صادرات خود در بازار جهانی، با سایر کشورها در مورد توافقنامه‌های تجاری مذاکره کنند و با تبلیغ محصولات و خدمات خود از طریق بازاریابی موثر و کمپین‌های برندسازی، می‌توانند دیده شدن صادرات خود را افزایش دهند و خریداران بیشتری را جذب کنند.

وی افزود: توسعه زیرساخت‌ها، مانند حمل‌ونقل و لجستیک می‌تواند فرآیند صادرات را تسهیل کند و عرضه محصولات به بازار را آسان‌تر کند و دولت‌ها می‌توانند به صادرکنندگان کمک مالی یا ضمانت هایی برای تامین هزینه‌های صادرات مانند حمل‌ونقل، بیمه و ترخیص کالا از گمرک ارائه کنند.

ابراهیمی با اشاره به حمایت از صنایع صادرات محور در مسیر توسعه صادرات اذعان داشت: دولت‌ها همچنین می‌توانند از صنایع صادرات محور مانند ارائه مشوق‌های مالیاتی، کمک‌های بلاعوض و یارانه‌ها یا سرمایه‌گذاری در آموزش و آموزش کارگران این صنایع حمایت کنند.

مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان در پایان با اشاره به مقابله با تحریم‌ها و رشد سریع تجارت الکترونیک تاکید کرد: تمرکز دولت بر سیاست‌های تقویت‌کننده صادرات به ویژه در شرایطی که تحریم‌های ظالمانه اخیر به همراه رکود دامنه دار در بخش‌های پایین‌دستی فولاد، حجم تقاضای داخلی را تحت تأثیر قرار داده است باید به عنوان یکی از اولویت‌ها مورد نظر قرار گیرد که در همین راستا شرکت‌های بیشتری برای فروش محصولات و خدمات خود به پلتفرم‌های آنلاین روی می‌آورند و کشورها می‌توانند با توسعه زیرساخت‌ها و مقررات لازم برای حمایت از صادرات تجارت الکترونیک از این روند با اتکا به افزایش صادرات، کمترین تأثیری‌پذیری از تحریم‌ها را متحمل شوند.

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری گسترش دنبال کنید
www.Gostaresh.news

روزگار معدن

چهارشنبه ● ۵ بهمن ۱۴۰۱ ● ۳ رجب ۱۴۴۴ ● ۲۵ ژانویه ۲۰۲۳ ● سال پنجم ● شماره ۱۰۱۰

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول و سردبیر: ناصر بزرگمهر
فنی و هنری: مهدی نجفی
نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر
مشاور بازرگانی: محمود بندرچی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی- کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰-نمابر: (داخلی-۱۰۴)-تلفن سازمان آگهی‌ها: ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰-ایمیل سازمان آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
امور مشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶-توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

یادداشت

رشد شاخص در سایه افزایش تورم

فردین آقابزرگی
کارشناس بازار سرمایه

در فرآیند تدوین لایحه بودجه سال ۱۴۰۲، بازار سرمایه به‌عنوان یکی از ارکان مالی دولت مورد توجه سیاست‌گذاران و تیم اقتصادی دولت قرار گرفت. رئیس جمهوری نیز در جریان تصویب کلیات لایحه بودجه تاکید کرد بازار سرمایه جزو اولویت‌های اقتصادی دولت است. در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ مقرر شده ۱۵ هزار میلیارد تومان از سهام شرکت‌های دولتی برای حمایت از سهامداران خرد از مخاطرات بازار سرمایه به صندوق تثبیت بازار سرمایه واگذار شود. از سوی دیگر برای تقویت بنیه شرکت‌ها، بخشی از سودی که به افزایش سرمایه این شرکت‌ها اختصاص پیدا کند با نرخ صفر مالیات محاسبه می‌شود. با این وجود باید تاکید کرد تخصیص ۱۵۰ هزار میلیارد ریال از سهام دولت به صندوق تثبیت بازار سرمایه آنقدرها هم موثر نیست؛ کما اینکه کارنامه واگذاری شرکت‌های دولتی به بخش خصوصی یا به منظور حمایت از سهامداران خرد، چندان روشن و درخشان نیست، مانند سهام پالایشی و دارایکم که در گذشته از سوی دولت به بخش خصوصی واگذار شد. عموما شرکت‌هایی که در لیست واگذاری سهام قرار می‌گیرند، جذابیت و سوددهی قابل توجهی ندارند. علاوه بر این صندوق تثبیت نیازمند منابع نقد است، نه سهام شرکت‌های دولتی. بنابراین واگذاری سهام به صندوق تثبیت به منزله حمایت از سهامداران خرد نیست و نباید به نتیجه بخش بودن آن امیدداشت. ۹۵ درصد صندوق تثبیت و توسعه بازار سرمایه، سهام است و این صندوق نقدینگی لازم را در اختیار ندارد. بر همین اساس باید گفت افزایش سهام این صندوق، فاقد کارآیی لازم است؛ بنابراین طرح یادشده زمینه حمایت از سهامداران خرد را فراهم نمی‌کند. در برنامه بودجه سال ۱۴۰۲، راهکارهای دیگری همچون معافیت معاملات گواهی سپرده کالایی بورس کالا از مالیات نیز مطرح شده است. علاوه بر این با هدف افزایش سرمایه شرکت‌های بورسی تاکید شده مالیاتی که به این افزایش سرمایه اختصاص می‌یابد، صفر شود. بدون تردید اقدامات یادشده از عملکرد صنایع حمایت می‌کند؛ هرچند انتظار می‌رود اقدامات اساسی دیگری نیز با هدف حمایت از صنایع بورسی کشور اجرایی شود تا مسیر توسعه تسهیل شود. اصل ۴۴ قانون اساسی به کاهش تصدی‌گری دولت و واگذاری دارایی‌های تحت مدیریت آن بازمی‌گردد، اما بر اساس بودجه سال آتی هزینه اختصاص یافته به شرکت‌های دولتی افزایش یافته است. این موضوع بار مالی دولت را برای تامین بودجه عمومی بیشتر می‌کند، در حالی که انتظار می‌رود دولت با کوچک‌سازی بدنه خود، در هزینه‌ها صرفه‌جویی کند. لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ با سقف کلی ۵۲۶۱ هزار میلیارد تومان در دولت سیزدهم بسته شده که نسبت به امسال حدود ۱۵۰۲ هزار میلیارد تومان و معادل ۴۰ درصد افزایش دارد و هم‌نشان‌دهنده انبساطی بودن بودجه است، در حالی که بودجه انبساطی به منزله افزایش کسری بودجه دولت و تحمیل فشار مضاعف به اقتصاد است و عملکرد تمامی صنایع و بنگاه‌ها را تحت تاثیر منفی می‌گذارد. مدیریت ۸۰ تا ۸۵ درصد صنایع بورسی کشور به طور مستقیم یا غیرمستقیم به دولت واگذار شده و چنانچه دولت تحت تاثیر کمبود منابع بودجه‌ای ضعیف شود، پیمانکاران آنها نیز ضعیف خواهند شد. علاوه بر این شاهد آثار منفی آن در صنایع وابسته به دولت خواهیم بود.

دولت برای جبران کسری بودجه خود از راهکارهایی همچون استقراض از بانک‌ها یا صندوق‌های بازنشستگی و... استفاده یا در موارد متعددی اقدام به انتشار اوراق قرضه می‌کند و بدین ترتیب خلأ نقدینگی در کشور تشدید می‌شود. علاوه بر این رقیب جدید برای بازار سرمایه تراشیده می‌شود که عملکرد صنایع بورسی را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد. کسری بودجه زمینه‌ساز خلق پول، خلق نقدینگی و تورم است؛ بنابراین چرخه باطلی ایجاد می‌شود که به تضعیف اقتصاد و بازار سرمایه منتهی خواهد شد. رشد تورم تاثیر بسزایی بر عملکرد بازار سهام دارد. در برخی کشورهای دارای تورم قابل توجه از جمله ایران شاهد رشد شاخص کل بازار در سایه افزایش نرخ تورم هستیم، اما نباید به این رشد شاخص امیدداشت، چراکه افزایش سودآوری شرکت‌ها محرک رشد بورس نبوده است.

خبر

جزئیات عرضه ربع سکه در بورس کالا

مدیریت بازارهای مالی بورس کالای ایران با صدور اطلاعیه‌ای در خصوص عرضه گواهی سپرده کالایی سکه طلای ربع بهار آزادی در تاریخ ۴ بهمن ۱۴۰۱ و اصلاح نحوه انجام معاملات اطلاع‌رسانی کرد. به گزارش ایرنا، در این اطلاعیه آمده است: به اطلاع فعالان بازار گواهی سپرده کالایی بورس کالای ایران می‌رساند، سقف حجم عرضه به میزان مانده دارایی سکه طلای ربع بهار آزادی متعلق به بانک مرکزی در نماد معاملاتی گواهی سپرده کالایی سکه طلای ربع بهار آزادی خزانه‌بانک رفاه کارگران با نام ربع سکه ۰۳۱۲ رفاه(ن) و نماد (سکه ۰۳۱۲ ن ۰۶) خواهد بود که در روز سه‌شنبه (۴ بهمن ۱۴۰۱) با دامنه نوسان ۱۰۰+/- درصد میانگین موزون نرخ معاملات در جلسه معاملاتی قبل نماد مذکور عرضه خواهد شد. همچنین بند ۴ اطلاعیه فوق به شرح زیر اصلاح می‌شود: معاملات گواهی سپرده کالایی این نماد به صورت ثبت سفارش انجام می‌شود، برای این منظور دوره ثبت سفارش خرید از ساعت ۹ صبح شروع و ساعت ۱۳ خاتمه می‌یابد. خریداران در دوره ثبت سفارش خرید، سفارش خود را در دامنه نوسان نرخ ثبت می‌کنند. پس از پایان دوره ثبت سفارش خرید و حداکثر تا ساعت ۱۵ روز عرضه، بانک مرکزی نسبت به ارائه کل اوراق قابل عرضه اقدام می‌کند. در صورتیکه حجم کل سفارش‌های خرید ثبت شده با قیمتی معادل سقف دامنه تعیین شده بیش از کل اوراق قابل عرضه باشد، نرخ عرضه معادل نرخ سقف بوده و گواهی سپرده کالایی به شیوه تخصیص به روش تسهیم، تخصیص داده می‌شود و در غیر اینصورت، تخصیص گواهی سپرده کالایی بر اساس اولویت نرخ و پرداخت به نرخ ثبت شده هر سفارش انجام می‌شود. در پایین ترین نرخ قابل معامله، چنانچه حجم تقاضا بیشتر از حجم عرضه باقیمانده باشد، میزان باقیمانده به شیوه تخصیص به روش تسهیم، تخصیص داده می‌شود. در تخصیص به روش تسهیم، در هر مرحله از تخصیص گواهی سپرده کالایی، تعداد ۱۰۰ ورقه بهادار (معادل یک سکه ربع بهار آزادی) به هر کد متقاضی خرید در سامانه معاملاتی تخصیص داده شده و این روند تا تخصیص کل اوراق بهادار قابل عرضه ادامه می‌یابد. موضوعی که خریداران باید در نظر بگیرند این است که در این مرحله از عرضه ربع سکه، کشف نرخ به شیوه حراج چندقیمتی است؛ یعنی به هر سفارش خرید، متناسب با نرخ همان سفارش، ربع سکه تخصیص داده می‌شود صرف نظر از اینکه نرخ عرضه بانک مرکزی چه قیمتی باشد، به این ترتیب خریداران باید قیمت‌های معقول و منطقی را در بازار ثبت کنند.

حمایت دولت سیزدهم از تالار شیشه‌ای، با سیاست‌های اقتصادی همخوانی ندارد

عملکرد دولت در بورس قابل قبول نیست

مرضیه احقاقی

سید ابراهیم رئیسی در جلسه بررسی کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۲ کل کشور در مجلس شورای اسلامی حضور یافت و بازار سرمایه را از ارکان اصلی سند مالی دولت برای سال آتی عنوان کرد. کاهش ۷درصدی مالیات واحدهای تولیدی و اختصاص ۱۵هزار میلیارد تومان سهام دولت به صندوق تثبیت بازار سرمایه از مهم‌ترین اقداماتی است که به‌اعتقاد رئیس دولت سیزدهم، کمک بزرگی به رشد بورس می‌کند.

بهبود عملکرد بازار سرمایه یکی از مهم‌ترین وعده‌های مطرح‌شده ازسوی رئیسی در جریان برگزاری انتخابات سیزدهمین دوره ریاست‌جمهوری بود. با این وجود فعالان بازار به سیاست‌های اقتصادی دولت و اثرگذاری مثبت آن بر بورس، خوشبین نیستند. با اینکه بازار سرمایه در هفته‌های اخیر به مسیر رشد بازگشت، همچنان میزان رشد این بازار در قیاس با سایر بازارهای موازی پایین‌تر است. در حال حاضر باتوجه به شرایط سیاسی و اقتصادی کشور، نمی‌توان به بهبود اوضاع امید چندانی داشت و متاسفانه سیاست‌های اقتصادی اتخاذشده ازسوی دولت برای سال آتی نیز آنقدرها که در وعده‌وعیدهای مسئولان مطرح می‌شود، چشم‌انداز روشنی را برای تولید و بازارهای مولد مالی، ترسیم نمی‌کند. برای بررسی وعده‌های مطرح‌شده ازسوی رئیس دولت سیزدهم و تاثیر آن بر کلیات بودجه ۱۴۰۲، با فعالان بازار سرمایه گفت‌وگو کرده‌ایم.

عکس: آیدا فریدی

تورم، محرک پایدار بورس

مجتبی دیبا، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» در ارزیابی اثرگذاری سند مالی دولت برای سال ۱۴۰۲ بر عملکرد بازار سرمایه اظهار کرد: فارغ از ادعای مسئولان مبنی بر جنبه حمایت‌گرانه بودجه سال ۱۴۰۲ نسبت به بازار سرمایه باید تاکید کرد مواد مطرح‌شده در این لایحه، درستی یا نادرستی این دست ادعاها را تعیین می‌کند.

دیبا گفت: انبساطی یا انقباضی بودن بودجه سال آتی از مهم‌ترین فاکتورهای کلان موثر بر عملکرد بازار سرمایه به‌شمار می‌رود. در حالت کلی در موقعیتی که سیاست‌های مالی دولت‌ها انبساطی تنظیم شود، می‌توان به رشد بازار سرمایه امید داشت و برخی از شاخص‌های اقتصادی نیز حکایت از آن دارد که بودجه سال ۱۴۰۲ انبساطی است.

وی افزود: با این وجود شاخصی همچون فروش اوراق در بودجه سال آتی، قابل‌ملاحظه دیده شده است. علاوه بر این اخذ مالیات به‌عنوان راهکار اصلی دولت برای تامین بودجه، مطرح است. همین سیاست‌ها روند عملکردی بازار سرمایه را با خلل روبه‌رو خواهد کرد.

دیبا گفت: چنانچه در سال آتی نیز شرایط سیاسی کشور به روال کنونی باشد و تورم قابل‌توجه فعلی که اقتصاد کشور را تحت تاثیر قرار داده، ادامه یابد، بازار از چنگ رفتارهای انقباضی دولت خارج می‌شود؛ به‌بیانی دیگر چشم‌انداز تورمی اقتصاد می‌تواند به‌عنوان محرکی برای بورس شناخته شود.

با این وجود در شرایط توصیف‌شده، در نیمه دوم سال با افزایش فروش اوراق، فشار بیشتری به بازار تحمیل خواهد شد. البته فشار فروش اوراق در شرایطی که اقتصاد با تورم افسارگسیخته‌ای روبه‌رو است، کاهش می‌یابد؛ کما اینکه در حال حاضر سود اختصاص‌یافته به اوراق گام بیشتر از ۳۰ درصد برآورد می‌شود، اما این سوددهی در شرایط تورمی اقتصاد ما، جذاب نیست.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: به‌اعتقاد من ساختار سند مالی دولت برای سال آتی، به‌شدت تورم‌زا است. در این سند نه‌تنها ساختار مالی دولت کوچک نشده، بلکه بزرگ‌تر هم شده است؛ بنابراین انتظار می‌رود در سال آتی نیز شاهد افزایش پایه پولی در کشور باشیم. این شاخص‌ها به رشد تورم در اقتصاد منتهی خواهد شد و بر عملکرد بورس هم تاثیر دارد.

وی در ارزیابی‌اش از تصمیم دولت مبنی بر اختصاص ۱۵ هزار میلیارد تومان سهام دولت به صندوق تثبیت بازار سرمایه و تاثیر آن بر عملکرد بورس در سال آتی اظهار کرد: صندوق تثبیت بازار سرمایه به‌عنوان سوپاپ اطمینانی برای حمایت از بازار در مواقع بحرانی تاسیس شد. هدف از احداث این صندوق تثبیت، کنترل و کاهش مخاطرات سامانه‌ای یا فرادستگاهی، حفظ شرایط رقابت منصفانه، جلوگیری از ایجاد و تداوم ترس فراگیر در زمان وقوع بحران‌های مالی و اقتصادی، اجرای سیاست‌های عمومی و حاکمیتی در بازار سرمایه کشور در شرایط بحران و حمایت از سرمایه‌گذاران خرد برای تداوم فعالیت در این بازار است. در سال‌های گذشته اقداماتی با هدف حمایت از بازار سرمایه از طریق تزریق نقدینگی یا سهام به این صندوق اجرایی شده است. با این وجود با نگاه کلی به عملکرد صندوق یادشده و اثرگذاری آن در بهبود عملکرد بورس، می‌توان این‌طور ادعا کرد که ابزار یادشده، آنقدرها هم موثر و کارآ نبوده است.

دیبا افزود: نبود شفافیت در فرآیند هزینه‌کرد منابع مالی این صندوق، از مهم‌ترین شاخص‌های اثرگذار بر بورس محسوب می‌شود، این در حالی است که در طول سال‌های گذشته عملکرد این صندوق به‌طور شفاف، مشخص نشده و همین موضوع نیز کارآیی آن را به‌شدت کاهش داده است. هرچه روند هزینه‌کرد منابع اختصاص‌یافته به صندوق تثبیت روشن‌تر شود، می‌توان به اثرگذاری آن امید بیشتری داشت.

دیبا گفت: براساس آخرین اخبار گویا مقرر شده از ۱۵ هزار میلیارد تومان اختصاص‌یافته به صندوق تثبیت، ۵ هزار میلیارد به‌طور نقدی و ۱۰ هزار میلیارد تومان به‌صورت سهام تزریق شود. بر همین اساس انتظار می‌رود هر نوع حمایت و هزینه‌کردی ازسوی صندوق تثبیت به‌طور شفاف روشن شود.

این کارشناس بازار مالی گفت: اجرای اقدامات حمایت‌گرانه دولت از بازار سرمایه در حالت کلی منطقی به‌نظر نمی‌رسد، اما نباید از ذکر این نکته غافل بود که بورس ما از استقلال عملکردی کافی برخوردار نیست. بخش بزرگی از صنایع بورسی به‌نوعی به دولت وابسته هستند. علاوه بر این عملکرد دولت تاثیر بسزایی بر سودآوری صنایع بورسی دارد، بر همین اساس باتوجه به مختصات بازار ما، چنین مداخلات حمایت‌گرانه‌ای از بورس مثبت ارزیابی می‌شود.

وی گفت: تزریق نقدینگی یا سهام به بورس، راهکاری اساسی نیست، بلکه باید با حذف قیمت‌گذاری دستوری و کاهش دخالت دولت در عملکرد صنایع، شفافیت حداکثری در عملکرد و سودآوری صنایع و همچنین کاهش هزینه تولید به‌عنوان بخش مولد اقتصاد، زمینه حمایت از بورس را فراهم کرد؛ در غیر این صورت نمی‌توان به بهبود عملکرد بازار امید داشت.

سیاست‌هایی خلاف منافع بازار سرمایه

مصطفی صفاری، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهار کرد: متاسفانه استراتژی‌های مالی دولت برای سال آتی که در قالب بودجه سالانه مشخص‌شده، نه‌تنها حامی بازار سرمایه نیست، بلکه فشار مضاعفی را به تولید و سودآوری صنایع و به دنبال آن بورس تحمیل می‌کند.

وی افزود: براساس لایحه بودجه پیشنهادی دولت به مجلس که در حال حاضر کلیات آن تصویب شده، نرخ مالیات واحدهای تولیدی در سال آتی ۷ درصد کاهش پیدا می‌کند و تیم اقتصادی دولت نیز از این کاهش به‌عنوان سازکاری حمایت‌گرانه از بازار سرمایه نام می‌برند. با این وجود نباید از ذکر این نکته غافل بود که براساس بودجه سال ۱۴۰۲، هزینه‌های تولید به‌شدت افزایش خواهد یافت.

وی با اشاره به رشد نرخ انرژی مصرفی صنایع در سال آتی گفت: طبق بودجه سال آینده، سقف نرخ خوراک پتروشیمی‌ها نسبت به سال ۱۴۰۱ رشد ۴۰ درصدی داشته و به ۷۰۰۰ تومان رسیده است. نرخ سوخت صنایع نیز که در نسبت با نرخ خوراک پتروشیمی‌ها تعیین می‌شود، ۱۰ درصد بیشتر شده است. رشد یادشده قابل‌توجه است و در بسیاری از صنایع پرمصرف تاثیر بسزایی بر هزینه تمام‌شده تولید دارد. علاوه بر این هزینه سایر شاخص‌های موثر بر تولید نیز در سال آتی، افزایش خواهد یافت؛ بنابراین افت مالیات تولید در شرایطی که بسیاری از صنایع تحت تاثیر سیاست‌گذاری اشتباه دولت در آستانه ورشکستگی قرار گرفته‌اند، کارآیی چندانی ندارد.

این کارشناس بازار سرمایه افزود: بسیاری از شرکت‌های بزرگ و موثر بورسی کشور در رده صنایع صادرات‌محور قرار دارند و عملکرد این صنایع تاثیر بسزایی بر عملکرد بورس و سودآوری آن دارد. این صنایع موظفند ارز حاصل از صادرات را با بهای ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان به کشور بازگردانند؛ بنابراین در موقعیت کنونی درآمدهای مالی این شرکت‌ها محدود خواهد شد. این محدودیت در شرایطی است که دورنمای روشنی برای نرخ بسیاری از فلزات در آینده وجود ندارد. یعنی حتی ریسک‌های جهانی نیز درآمدهای صنایع را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد.

وی در ارزیابی‌اش از تصمیم دولت در اختصاص ۱۵ هزار میلیارد تومان سهام دولت به صندوق تثبیت بازار سرمایه و تاثیر آن بر بهبود عملکرد بورس در سال آتی گفت: چنانچه قرار بر کمک صندوق تثبیت به بازار سرمایه است، باید پول نقد به آن تزریق شود. صندوق تثبیت بازار سرمایه در سال ۱۳۹۴ به‌عنوان راهکاری با هدف حمایت از بازار در مواقع بحرانی تاسیس شد؛ هرچند شبهات بسیاری در زمینه عملکرد آن در سال‌های گذشته مطرح بوده است. علاوه بر این باید تاکید کرد تزریق سهام به این صندوق، راهکاری حمایت‌گرانه نیست، زیرا این صندوق خود به فروشنده سهام بدل می‌شود و عملا از کارآیی آن کاسته خواهد شد، این در حالی است که از صندوق تثبیت بازار انتظار می‌رود از ریزش بازار حمایت کند، نه اینکه در صف فروشندگان سهام قرار گیرد.

سخن پایانی

فرآیند تصویب بودجه به‌عنوان مهم‌ترین سند مالی دولت بسیار چالش‌برانگیز است. در این لایحه طرح کلی اقتصاد برای سال آتی روشن و مشخص می‌شود و همین موضوع نیز سمت‌وسوی بازارهای مالی و همچنین عملکرد صنعتگران را روشن و شفاف می‌کند. بورس نیز به‌عنوان یکی از ابزارهای قوی و حساس مالی که از آن باعنوان دماسنج اقتصاد یاد می‌شود، از شرایط این سند مالی تاثیر می‌گیرد. باوجود وعده‌های مکرری که ازسوی دولت سیزدهم از زمان برگزاری انتخابات تاکنون در راستای حمایت از بازار سرمایه مطرح‌شده، به‌اعتقاد فعالان بازار، این سیاست‌ها به‌هیچ‌عنوان در مسیر حمایت از بورس نیستند. نرخ ارز، نرخ انرژی مصرفی صنایع، عوارض، حقوق دولتی و گمرکی و همچنین مالیات از مهم‌ترین مواردی هستند که در جریان تصویب بودجه موردتوجه صنعتگران قرار می‌گیرند و با نگاه انتقادی روبه‌رو می‌شوند. باوجود تاثیر بخش تولید بر اقتصاد و اشتغالزایی و حتی درآمدزایی دولت، نگاه حمایت‌گرانه دولت از این بخش در سال‌های اخیر به‌شدت محدود شده است. این در حالی است که آثار سوء این تصمیم‌گیری اشتباه به‌سرعت در عملکرد بورس نمایان می‌شود؛ به‌بیانی دیگر عملکرد صنایع بر میزان سودآوری و به دنبال آن ارزش سهام شرکت‌های بورسی به‌شدت تاثیرگذار است. از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور برداشت کرد که خلاف ادعاهای مطرح‌شده ازسوی دولتمردان، بازار سرمایه در اولویت سیاست‌های اقتصادی دولت نبوده و نیست.

تداوم روند صعودی «آریا»

درآمد تجمیعی که «آریا» از ابتدای سال مالی تاکنون از فروش محصولات داخلی و صادراتی خود شناسایی کرد در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته ۱۰ درصد افزایش درآمد را تجربه کرد. به گزارش بورس نیوز، شرکت پلیمر آریا ساسول در گزارش فعالیت ماهانه منتهی به دی‌ماه امسال نشان داد که روند رو به رشد این شرکت ادامه‌دار بوده و «آریا» در مدار صعودی قرارگرفته است. این شرکت پلیمری از فروش محصولات خود به درآمد یک هزار و ۹۷۷ میلیارد تومانی دست پیدا کرد. «آریا» از ابتدای سال مالی تا پایان دی‌ماه امسال (سال مالی منتهی به اسفندماه ۱۴۰۱) توانست از فروش محصولات تولیدی خود به درآمد تجمیعی ۲۲ هزار میلیارد تومانی برسد. میزان درآمدی که شرکت پلیمر آریا ساسول در نهمین ماه از امسال به سهامداران خود اعلام کرد مربوط به فروش محصولات تولیدی خود در بازار داخلی و صادراتی بود. میزان سرمایه به ثبت رسیده پلیمر آریا ساسول در ۹ ماه سپری‌شده از ابتدای سال مالی برابر با یک هزار و ۳۷۵ میلیارد تومان بود. درآمد ماهانه‌ای که شرکت پلیمر آریا ساسول در دهمین ماه از امسال به ثبت رساند در مقایسه با ماه گذشته که یک هزار و ۸۳۶ میلیارد تومان درآمدزایی داشت، ۸ درصد افزایش (نزدیک به ۱۵۰ میلیارد تومان) درآمدزایی را مشاهده کرد. درآمد تجمیعی که «آریا» از ابتدای سال مالی تاکنون از فروش محصولات داخلی و صادراتی خود شناسایی کرد در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته ۱۰ درصد افزایش درآمد را تجربه کرد. ساختار درآمدزایی شرکت پلیمر آریا ساسول در دی‌ماه به این صورت بود که، ۲۷ درصد درآمدزایی از بازار داخل و ۷۳ درصد درآمد از بازار خارج از کشور به‌دست‌آمده است.

■ فروش «آریا»

بر اساس گزارش فعالیت ماهانه‌ای که «آریا» در دی‌ماه از خود منتشر کرد بیان‌گر آن بود که بیشترین تقاضای مشتریان در بازار داخل برای «اتیلن» بود که از فروش آن محصول به درآمدزایی ۱۸۴ میلیارد تومانی دست‌یافت و بیشترین تقاضای مشتریان در بازار خارج از کشور برای «پلی‌اتیلن سبک» بود که از فروش این محصول به درآمدزایی ۶۵۶ میلیارد تومانی دست‌یافت. بیشترین درآمدزایی «آریا» در بازار داخل، از فروش اتیلن بود، «آریا» نرخ فروش این محصول را در بازار داخل برابر با ۱۶ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان و در بازار خارج برابر با ۲۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان به ازای هر تن اعلام کرد و همچنین نرخ داخلی این محصول نسبت به ماه گذشته حدود ۲ میلیون تومان کاهش داشته است. محصولات دیگری که توسط شرکت پلیمر آریا ساسول به فروش رسید عبارت است از سی تری پلاس داخلی، اتیلن و پلی‌اتیلن متوسط و سنگین، که دراین‌بین در بازار داخل «سی تری پلاس» با کسب درآمد ۶۵ میلیارد تومانی کمترین درآمدزایی را به همراه داشت و در بازار خارجی «پلی‌اتیلن متوسط و سنگین صادراتی» با کسب درآمد ۵۳۶ میلیارد تومانی بیشترین درآمدزایی را به همراه داشته است.

